

ERA.T-76.1.1474

1

3

MUINSUSKAITSEAMET
ARHIIV
Nr. P-1632

ENSV MINISTRI TE NÕUKOGU RIIKLIK EHI TUSKOMI TEE
VABARIIKLIK RESTAUREERIMISVALITSUS

OBJEKT: Suure Rannavärava ehitistekompleks Tallinnas.

ŠIFR.:

TELLIJA: Eesti Riiklik Meremuuseum.

TEOSTAJA: Eesti NSV MN Riikliku Ehituskomitee Vabariiklik
Restaureerimisvalitsus.

Suure Rannavärava ehitistekompleksi rekonstrueerimine

Eesti Riiklikuks Meremuuseumiks

PROJEKTÜLESANNE

Kõide I

Arhitektuurilis-ehituslik osa.

Direktor: *[Signature]*
/V. Saks./

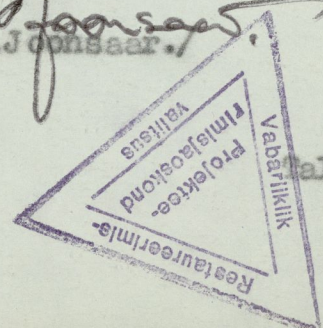
Peaarhitekt: *[Signature]*
/K. Aluve./

Projektjaoskonna
juhataja: *[Signature]*
/A. Jõnasaar./

Projekti peainsener: *[Signature]*
/A. Laht./

Peaspetsialist
arhitektuuri alal: *[Signature]*
/R. Zobel./

Projekti autor: *[Signature]*
/R. Zobel./

Tallinn, 1972.

VARARIIKLIKU RESTAUREERIMISVALITSUSE RESTAUREERIMISNÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL NR. 12

26. detsember 1972.a.

Arutati: Tall. Suure Rannavärava torni "Paks Margareeta" eskiisprojekti (Meremuuseum)

Koos olid: K. Aluve, R. Zobel, H. Üprus, T. Böckler, V. Raam, E. Sedman, A. Laht, U. Puustak, A. Joon Saar, A. Buldas, M. Raudsepp, J. Kaljundi, H. Loog ja H. Potti

R. Zobel: tutvustas objekti ehitusajalugu ja eskiisprojekti.

A. Buldas: tutvustas sisela_hendust

A. Laht: andis seletuse insenerilahenduse ja ehitusetappide järjekorra kohta

H. Üprus: see ei ole siiski restaureerimine. Kas ei saaks ükskord asuda restaureerima. Siiani me rohkem hävitame ehitusmälestisi. Kas ei ole antud objekti võimalik eksponeerida (näit. lahtiselt). Kui teeme nii kapitaalse raudbetoonkatuse (völvi) siis jääb ju tulevikus tee kinni kõigile edasistele uurimistele. Antud lahendus on rekonstruktsioon ning ka lihtsalt kasutuselevõtmine ning see ei ole sugugi ehitusmälestise huvidest lähtudes projektee-ritud.

V. Raam: Projekt meeldib. Kas ei saaks siiski "Zwinger'i" hoov jätta tühjaks, ilma selleta, et sinna abihoonet jätta?

Kas on vaja ehitada kõrge katus, mis annab tornile teise kuju kui ta seda alati on olnud? (Barbakani taoliselt).

Kas oleks võimalik Meremuuseumile (kui oleks ruume lisaks vaja) saada kõrvalolev maja (praegu elanikud sees).

K. Aluve: Kui me torni kasutame, siis selle ruumid tulevad siis ki uued. Seda küsimust peaks siiski kaaluma, arvestades objekti unikaalsust (vähe-malt meie oludes).

E. Sedman: Kõige eel tasuks kaaluda vaid ühte küsimust - kas seda objekti tasub üldse kasutada või ei. (või ainult konserveerida) - ja seda respektist ehitusmälestise vastu.

H. Potti: võib-olla tasuks muuta ülemise korruse kapitaal-sust väiksemaks. (või mitte ehitada kõrget katust).

T. Böckler: nõus Pottiga. Sellel objektil (selle projekti järgi) tuleks alates torni keskelt kõrgemale kõik uus. Uue osa võib-olla et liiga suur. Pealegi vist nii pa lju ruume otseselt Meremuuseumile vaja ei lähe.

K. Aluve: Kokkuvõtteks - kõige enam vastuväiteid kutsub esile ülemise korruse saal. Mõningal määral kaheldakse ka veel Zwingeris. Stoltingi torni kõrval oleva hoone olemasolu vajalikkuses. Ehk tasuks vaadelda varianti, kus saali kate ei oleks nii kapitaalne ning vormilt ka veidi teistmoodi (mis ei muudaks nii tugeval määral torni välisilmet).

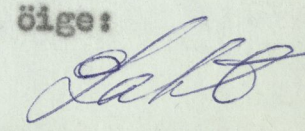
Dtsuses võiks märkida järgmisi punkte:

1. Objekti võiks anda Meremuuseumi kasutada koos kohandamisega muuseumi vajadustele vastavalt.
2. Projektülesanne heaks kiita.
3. Saal ülemisel korrusel võiks siiski olla, tuleks aga leida sellele saalile kergem kate (mitte monoliitsest raudbetoonist), mis ei takista tulevikus objekti edasist uurimist.
4. Kaaluda edasises töös, kas ei oleks võimalik loobuda hoovipealsest hoonest.

Juhatas: K. Aluve

Protokollis: J. Kaljundi

Arakiri õige:

Käesoleva projekti koostamisest võtsid osat

Arhitektuurilis-ehitusliku ja ajaloolise osa autor	arh. R.Zobel
Sisekujundusliku osa autor (kaasautor)	arh. A.Buldas
Konstruktivse osa autor (kaasautor)	ins. T.Aakre
Projekti peainsenerina	ins. A.Leht
Elektriseade osas	ins. G.Suntja
Kütte ja ventilatsiooni osas	ins. V.Käär
Veevarustuse ja kanalisatsiooni osas	tehn. A.Haab
Ins.-geod. ja välisvõrkude osas	ins.geod.G.Põlluveer
Eelarvestuse osas	ins.kt. G.Vavilov

Märkus: Käesoleva projekti koostamine ja väljastamine projektilesande staadiumis on põhjendatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 20.aug. 1966.a. määruse nr.360 lisaga, mis käsitleb "Tallinna vanalinna riikliku kaitsetsooni põhimäärust" ja Eesti NSV NN Riikliku Ehituskomitee 15.jaan. 1971.a. käskkirjaga nr.4 "Uute normide ja üksushinnete kehtestamise kohta kultuurimälestiste teadusliku uurimise ja projekteerimise töödeks".

- 3 -

PROJEKTÜLESANDE KÕIDETE KOOSSEIS

Kõide I: Arhitektuurilis-ehituslik osa.

Kõide II: Tehniline osa.

Kõide III: Finants-eelarveline koondarvestus.

I kõide sisukord:

A - T E K S T

I - Seletuskiri

1. Sissejuhatus	lk. 5
2. Asendiplaaniline lahendus	" 8
3. Mahuline ja tehnoloogiline lahendus; pindade bilanss	" 11
4. Ehitusjärjekorrad	" 21
5. Arhitektuuri restaureerimine ja rekonstrueerimine	" 24
6. Konstruktiivne lahendus	" 33
7. Sisekujundus ja viimistlus	" 39
8. Ettepanekud muuseumi ekspositsiooni ja mööbli kujundamiseks	" 44

II - Lisad:

1. Koopia Eesti Riikliku Meremuuseumi 14.sept. 1967.a. kirjast nr.56;
2. Koopia Eesti Riikliku Meremuuseumi 25.sept. 1969.a. kirjast nr.78;
3. Koopia aktist: "Uurimistööde seisukorra ülevaatuse kohta Tallinna linnamüüri suure Rannavärava objektil" 12.mai 1970.a."
4. Koopia Vabariikliku Restaureerimis-Valitsuse 27.nov. 1972.a. kirjast nr.PS-89/1252.

B. J O O N I S E D

Markeer-
ring

Leht 1: Asendiplaan m 1:400 (koos kavandatava trafo-alajaamaga)	es
Leht 2: Keldrikorruse plaan m 1:200	0
Leht 3: 1.korruse plaan m 1:200	I
Leht 4: 2.korruse plaan m 1:200	II
Leht 5: 3.korruse plaan m 1:200	III
Leht 6: 4.korruse plaan m 1:200	IV
Leht 7: 4.korruse plaan ja Paksu Margareeta Ülaosa fragmentaalne lõige d'-d' (variantlahendus) m 1:200	IVa
Leht 8: 5.korruse plaan 1:200	V
Leht 9: Vaade väravakompleksile põhja poolt (peafassaad) m 1:200	a-a
Leht 10: Lõige b-b (lõige Paksust Margareetast ja admin.-korpusest) m 1:200	b-b
Leht 11: Lõige c-c (lõige admin.-korpusest ja vaade väravale ning Paksule Margareeta-le lõunast) m 1:200	c-c
Leht 12: lõige d-d (lõige Paksust Margareetast) m 1:200	d-d
Leht 13: Lõige e-e (lõige väravast ja vaade ehituskompleksile läänest) m 1:200	e-e
Leht 14: Üldine perspektiivvaade ehituskompleksile loodest	f
Leht 15: Perspektiivvaade muuseumi õuele	-
Leht 16: Perspektiivvaade Paksu Margareeta 3.korruse ekspositsioonisaali	-
Leht 17: Perspektiivvaade Paksu Margareeta 4.korruse saali	-

Märkus: loeteldud lehtede originaalid (s.h. asendiplaan m 1:200, plaanid-lõiked-fassaadid m 1:100) on komplekteeritud ekspositsioonijoonisteks; lisaks neile on komplekteeritud ekspositsioonijoonisteks veel 2 lehte kompleksil ajalugu illustreerivaid jooniseid.

A. T E K S T

I - Seletuskiri.

1. Sissejuhatus

1) Projekteerimise alused.

Käesolev Suure Rannavärava ehitistekompleksi alaliseks meremuuseumiks rekonstrueerimise projektülesanne on koostatud Eesti Riikliku Meremuuseumi 14.sept. 1967.a. tellimiskirja nr.56 (vt. lisa 1) põhjal. Ehitistekompleksi rekonstrueerimisvõimaluste ja muuseumi ruumiprogrammi täpsustamiseks koostati VRV poolt esialgsed eskiisid, mis vaadati läbi Eesti Riikliku Meremuuseumi (edasj. ERM) teadusliku nõukogu poolt 1969.a. Vastavad projekteerimise suuna ja ruumiprogrammi täpsustused on esitatud ERM-i 25.sept. 1969.a. kirjas nr.78 (vt. lisa 2), samuti Paksus Margareetas 1969/70.a. toimunud uurimistööde üle vaadanud komisjoni aktis (vt. lisa 3).

2) Teaduslik-tehnilised alusmaterjalid.

Käesoleva eskiisprojekti koostamisel on kasutatud järgneisi põhilisi teaduslik-tehnilisi alusmaterjale:

- a) Ettepanekud Tallinna vanalinna (kaitsetsooni) regeneraamiseks - planeerimise eksperimentaalne projekt koos vastavate teaduslike eeltöödega, mis on kinnitatud Tallinna Linna TSN Täitevkomitee otsusega 27.aug. 1971.a. nr.128;
- b) Tallinna Linna TSN TK Tehnilise Inventariseerimise Büroo poolt 1951.a. valmistatud ülesmõõtmisjoonised;
- c) Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse (VRV) poolt ERM-i tellimisel valmistatud ülesmõõtmisjoonised;
- d) Varasemad teaduslikud uuringud, mis käsitlevad Suure Rannavärava ehitusajalugu;
- e) VRV poolt käesoleva projektülesande koostamise eel ja selle käigus läbiviidud ajaloolis-erhiivsed- ja väliuurimised, mil-

le resultaadid on kokku võetud "Suure Rannavärava kaitsekompleksi ehitusajaloolised õiendid" (VRV) 1972;

- f) VRV poolt 1972.a. koostatud "Topo-geodeetiliste uurimistööde aruanne" (VRV, 1972);
- g) Riikliku Projekteerimisinstituudi "Eesti ^{Tööstus} Projekt" poolt koostatud "Paksu Margareeta ehitusgeoloogiline aruanne" (projekt nr. 77-72).

3) Olemasolev situatsioon.

Tallinna vanalinna territooriumi ja hoonestuse ühtse numeratsiooniplaani (VRV, 1969) alusel asub käsitletav ehitistekompleks kvartalis nr.21-A, hõlmates kinnistu nr.1 (Pikk t.70, hooned A,B ja C), kinnistu nr.4 (Pikk t.68, praegu kinnistu 4/6 koosseisus hoone E) ja kinnistu nr.4-a (Pikk t.68, praegu kinnistu 4/6 koosseisus hooned C ja D). Kinnistute ja hoonete viisi on olemasolev situatsioon järgmine:

Kinnistu nr.1. Kasutajaks Eesti Riiklik Meremuuseum. Sealjuures on hoone A riikliku kaitse all olev arhitektuurimälestis - Suure Rannavärava eesvärav. Sisuliselt koosneb see väravaehitisest koos läänepoolse valvetorniga (asendiplaanil pos.5), suurtükitornist "Paks Margareeta" (pos.1) ja viimase ning Stoltingi torni vahel olevast nn. Zwingeri idamüürist (pos.7). Väravaehitis ja läänetorn pärinevad põhimõtteliselt XV sajandi keskelt, kuid on 1510-29.a. kapitaalselt ümber ehitatud, hiljem täiendatud ja XX saj. 30.aastail renoveeritud. Väravaava on säilinud, sellel asuva väravahoone ja väikese läänetorni kahte korrust kasutab ERM. Alkujus oli läänetornil veel üks korrus. Suurtükitorn "Paks Margareeta" on pärit 1510-29.aastatest, hiljem ümber ehitatud, põlenud, XX saj. 30.aastail renoveeritud. Tänapäeval varemeis. Kasutatakse vaid tema edelanurka (endise trepikäigu kohale) ehitatud ruume, mille kaudu on ühtlasi ühendus väravahoonega. Nn.Zwingeri läänemüür on pärit samast ajast kui Paks Margareeta, selle maa-

pealne osa on osalt lammutatud, osalt uuendatud; selles on vä-
ravaava, mis tehti siia juba XVIII sajandil.

Hoone B (pos.3) praeguseks kasutajaks on ERM. Hoone on ehitatud
1885. a. projekti järgi Paksu Margareeta vangla väljakäikude-,
valvemeeskonna- ja trepihooneks. On käesoleva sajandi 1. poo-
lel ümber ehitatud Tallinna Linnamuseumi hooneks. Arhitektuu-
riliselt väärtusetu ehitis, kuid tehniliselt rahuldavas sei-
sundis.

Hoone C (pos.2) ehitusajalugu ulatub tagasi vähemalt XVIII saj.
algusesse, mil siia tekkis abihoone bastioni ja seda tugevda-
nud "Paksu Margareeta" suurtükitorni tarbeks. Hiljem korduvalt
ümber ehitatud, kusjuures on varem olnud tunduvalt suurem,
ulatudes piki Zwingeri idamüüri *PEAAEGU* eelnimetatud värava-
avani. Ümber ehitatud k.o. saj. 1. poolel muuseumi fondi hoo-
neks. Kasutatakse selleks otstarbeks ka praegu ERM-i poolt.
Arhitektuuriliselt väärtusetu, tehniliselt rahuldavas seisun-
dis.

Praegune kinnistu nr.4/6 (Pikk t.68) siseldab eneses 5 hoonet
(A...E) ja on kujunenud kolmest eri kinnistust. Neist kinnistul
6 paiknevad hooned A ja B, kinnistul 4A hooned C ja D ning kin-
nistul 4 hoone E. Kõiki neid kasutab praegu eksperimentaalkom-
binaat "BIT". Käesoleva projektiga on hõlmatud neist hoone E,
mida seni kasutati "BIT" abi- ja laohoonena. Ajalooliselt oli
see Suure Rannavärava vahtkonna hooneks (vahimajaks), mis raja-
ti tõenäoliselt XVIII saj. esimesel veerandil ja ehitati kapi-
taalselt ümber 1777. a. Viimasest on tänapäeval säilinud üldga-
bariid ja fassaadi fragmendid. Nende säilinud ehitusosade tehni-
line seisund on rahuldav. Arhitektuuriliselt väärtuselt on hoo-
ne E hinnatud 1969. a. vähese väärtusega ehitiseks. Käesoleva
töö eel tehtud uurimiste alusel tuleb antud ehitist siiski hin-
nata astme võrra kõrgemaks - seega väärtuslikuks.

Need kirjeldatud ehitised, seega kinn. 1 ja 4 (asendiplaa-
nil pos.1...5 ja 7) koos zwingeri hooviga (pos.7) on käesoleva
projektiga ette nähtud liita üheks ühtseks Suure Rannavärava
ehitistekompleksiks, mis rekonstrueeritakse uueks Eesti Riikli-
kuks Meremuuseumiks. Nende ehitistega hõlmatud maa-ala suuruseks
(v.a. üle Pika tänava ulatuv väravehitis koos väikese läänetor-
niga) on 1137,5 m². Nende ehitiste praegune summaarne kasulik
pind on ca 400,0 m².

Märkus: VRV seisukoht endisel kinnistul nr.4 oleva kunagise
vahimaja liitmiseks projekteeritavale meremuuseumile on VRV Kir-
jaga 27.nov.1972.a. nr.PS-89/1252 tehtud teatavaks ka Eksperi-
mentaalkombinaadile "BIT" ja Tallinna Linna TSN TK Arhitektuuri
ja Planeerimise Valitsusele (vt. lisa 4).

2. Asendiplaaniline lahendus.

Tallinna Linna TSN Teitevkomitee poolt 1971. a. kinnitatud
vanalinna funktsionaalse ja ehitusliku regenereerimise generaal-
kava näeb ette ulatuslikud võimalused vanalinna ida- ja põhja-
poolsete muldkindlustuste taastamiseks tulevikus. Analoogiliselt
linna lääne- ja edelaküljel säilinud ja pargialana kasutatavatele
muldkindlustustele tuuakse selle kava kohaselt ka siin esile
vanalinna kolmanda ajaloolise osa - kindlustusvööndi - põhiele-
mendid, et nende abil taaselustada vanalinna ajalooliselt ümbrit-
senud kindluslikku maastikku. Siingi saab selle linnaehituslikuks
mõtteks tugeva haljasvööndi loomine ümber traditsioonilise tihe-
da hoonestusala - all-linna.

Selle vööndi põhja- ja kirdepoolse osa tulipunkti jääb Suu-
re Rannavärava eesväravakompleks, mis on ainukeseks ulatusliku-
malt säilinud, seejuures ka kõrgeväärtusliku arhitektuuriga vä-
ravaehituseks all-linnas. Rajatud juba keskajal, kuid olnud täie-
likult kasutusel ka hilisemal muldkindlustuste ajal, on Suure

Rannavärava eesväraval ja selle võimsal suurtükitornil Paksul Margareetal eriline koht. Seda nii arhitektuuriajalooliselt kui ka tegelikkuses. Nagu seda võib kogeda nii lähi- kui kaugvaates, nii maalt, sadamast kui ka merelt, on Paks Margareeta ja temaga seotud muud zwingeri ehitised arhitektuuriliseks dominandiks kogu sinisele alele.

Ja mitte üks arhitektuuriliseks, vaid ka linnahituslik-funktsionaalseks dominandiks kui põhjapoolne pea-juurdepääs Tallinna vanalinna ja selle kunagisele ning ka tulevasele peatänavale - Pikale tänavale. Teatavasti on viidatud generaalkavas Pikk tänav määratud jalakäijale, selle hoonestuse funktsionaalsel regenereerimisel lähtutakse muinsuste, vaatamisväärsuste, turistide ja kõige sellega seotu tugevast rõhutamisest. Linna üldises generaalplaanis rõhutab Suure Rannavärava tähtsust ka praeguse sadama senisest tunduvalt suurem kasutuselevõtt välis- ja reisijatesadamana. See annab Suurele Rannaväravale eeldused kujuneda Tallinna vanalinna sümboliseks pea-väravaks, mille kaudu võiksid edaspidi saabuda linna selle oodatud külalised ja turistid. Siin oleks traditsioonikohane väravatõke, siit lastakse neid pärast teatud protseduuri läbimist linna...

Umbes sellisena oli nähtud Suure Rannavärava tulevast funktsiooni vanalinna regenereerimise üldkavas. Neist üldpõhimõtetest on püütud lähtuda ka käesoleva uue Eesti Riikliku Meremuuseumi projektülesande koostamisel. Tallinna vanalinna tulevast pea-sissepääsu jääb nüüd sümboliseerima ajalooline "Merevärav" koos vastavat ajaloolist funktsiooni rõhutava meremuuseumiga. Kesksiks ideeks jääb seejuures Suure Rannavärava eesvärava, selle tornide ja müüride võimalikult ulatuslik restaureerimine koos taas-kasutuselevõtuga uueks otstarbeks.

Selle idee rakendamisel leiti olevat võimalik säilitada (põhinõtteliselt) kõik siia aegade jooksul tekkinud ehitised,

seega korpused 1,2,3,5 ja 7 (asendiplaanil), mida ühendab endine nn. zwingeri hoov (6). Arhitektuurimälestiste maksimaalseks säilitamiseks, kompaktsuse tagamiseks ja ruumiprogrammi realiseerimiseks tehakse koos sellega ettepanek liita ERM-ile endine vahimaja kinnistul 4 (asendiplaanil pos.4), mille välisarhitektuuri taastamine lisab antud kompleksile kaaluka ajaloolise komponendi.

Nende kirjeldatud ehitistega määratud krundi suuruseks jääb seega 1137,5 m² (üle Pika tänava ulatuvat väravehitist ja selle väikest läänetorni arvestamata), täischitatuks jääb ca 73 %.

Muuseumi perspektiivseks laienduseks on ette nähtud end. kinnistu nr.4-A (Pikk t.68, praegu "BIT-i" kasutamisel), millel asuvad arhitektuuriliselt väärtusetud ehitised ning mis loob seega võimalused vajalikeks tehnoloogilisteks ning funktsionaalseteks uuendusteks tulevikus. Märgitagu siin ka sellega tekkivat head transpordihendust Pika tänavaga, mis võib osutada vajalikuks eriti siis, kui asutakse taastama siniseid ümbritsevaid muldkindlustusi - bastione ja vallikraavi. Siis võib osutada raskestamiseks muuseumi esemete, seadmete jm. transport läbi tugeva reljeefiga haljasala, varuväljapääs (erakordseks transpordihenduseks) Pikale tänavale oleks sel juhul aga olemas.

Käesoleva projektiga kavandatud muuseumikompleksi territooriumi bilanss on järgmine:

1) Ehitusalune pind (ilma väravehitiseta ja väravatornita)	832,5 m ²
2) Hoovi pind	<u>305,0 m²</u>
Kokku:	1137,5 m ²

Hoovi pinnast moodustab seejuures

1) Munakivi-kattega sillutatud pind	210,0 m ²
2) Kõnnitee-plaatidega (Tagavere dolomiidist) kaetud pind	73,0 m ²
3) Muru ja põõsaste all olev pind	<u>22,0 m²</u>
Kokku:	305,0 m ²

Käesolevasse köitesse lisatud asendiplaanile on kantud ka põhiliste insener-tehniliste võrkude majandused. Nende võrkude tehnilised tingimused, vastavad täpsustavad lahendused ning nende põhjendused on koondatud projektülesande II köitesse.

3. Mahuline ja tehnoloogiline lahendus.

Nagu eelpool selgus, on meremuuseumi projekteerimisel lähtutud Suure Rannavärava eesvärava kompleksi ajalooliselt kuulunud ehitiste säilitamise ja võimalikult parema arhitektuurilise esiletoomise tingimusest. See määrab ühtlasi paljus ette nii mahulise kui ka tehnoloogilise lahenduse, sest sellesse kompleksi tänapäeval kuuluvate ehitiste päritolu, puht-ehituslik olemus ja arhitektuuriline väärtus on üksteisest suuresti erinevad; see määrab ühtlasi ka nende ehitiste ümberhitamise ulatuse uutele funktsioonidele adapteerimisel. Projekti üldist mahulist ja tehnoloogilist lahendust ongi seetõttu otstarbekas vaadelda eri-ehituste (korpuste) viisi:

Suurtükitorn Paks Margareeta kohaldatakse küllastajate ruumideks. Siin paikneb küllastajate pea-sissepääs, vestibüül, garderoob ja sanitaar-tehnilised ruumid, ekspositsioonisaalid (2) ja lektorium (konverentsi saal). Neist garderoob ja sanitaar-tehnilised ruumid (nii küllastajatele kui ka muuseumi teenindavale personalile) on paigutatud vestibüüli alla. Varem siin korrust ei olnud, kuid väliuurimiste käigus on selgunud, et siia saab hõlpsalt juurde ehitada terve keldrikorruse, ehitades selle osa tornist välja tehnoloogiliselt vajalikeks väiksemateks ruumideks. Tornist vestibüül ja selle kaks järgnevat korrust seevastu taastatakse nende endises suuruses ja jäävad vaheseintega tükeldamata. Muuseumi põhiekspositsioon mahutatakse 2. ja 3.korrusele. Projekteeritava keskposti tõttu tekib siia

ringliiklus, mis lubab ekspositsiooni hästi paigutada. Tornist ülaosa ei ole originaalis säilinud, ta on kapitaalselt ümber ehitatud juba enne Põhjasõda. Seetõttu puuduvad objektiivselt usaldatavad andmed siinse sisearhitektuuri õigeks taastamiseks ning igasugune taoline katse võib suuremal või vähemal määral väärtaks osutuda. Sellest lähtudes on projektis ette nähtud vaid kõige tõenäolisema osa - välisarhitektuuri taastamine. Sellega otseselt seotud (tõenäoline) kahekorruline galerii (mille järgi on võimalik looduses veel kontrollida) taastatakse aga vaid põhimõtteliselt. Taoline lähenemine lubab torni ülalosa välja ehitada täiesti uue konstruktsiooniga, funktsionaalselt projekteeritud lektoriumi - konverentsisaali. Koos galeriiga ja rõduga on selles kolm erinevat tasapinda, mis annab häid tehnoloogilisi võimalusi. Põhivariandis on saal ja selle ring-rõdu määratud lektoriumi, konverentside või ajutiste näituste tarbeks. Saali pörandale saab projektis ettepanud amfiteatrilise skeemi kohaselt paigutada 128 istet, rõdule 68, kokku seega 196 istet (saali pörandale võib kuidagi paigutada istmeid ka mitme teise skeemi järgi, kusjuures istmete arv jääb umbes samaks).

Tegevuse ajal toimub põhissesepääs saali üldise ülesse-tõusu trepikoja kaudu, sealt on võimalik pääseda kohe rõdule, sealt saab galerii-käigu kaudu ka saali teisele küljele, kus samuti on trepp rõdule.

Samast kirjeldatud sissepääsu-sõlmest saab ka saali tarbeks mõeldud kuluaari - puhkeruumi, mis asub värvahoone 2.korrusel ning sellega külgneva värvatorni 2. ja 3.korrusel. Neid ruume võib kasutada ka suitsetamise-ruumina; ruumid on omavahel ühendatud, nende ventilatsioon tagavad ventilatsioonilõõrid ja kolm kaminat, mis asuvad neis ruumides.

Variantlahenduses on saali kasutamisevõimalusi avardatud sel-

lega, et galerii ekspositsioonipind on asendatud baariga ja WC-de grupiga. Nende täiendavaks isoleerimiseks saalist on galeriisse paigutatud kolm paari klaasuksi, mis jagavad galerii kaheks osaks, kuid ei takista selle funktsionaalset kasutamist saali juurdepääsuna. Taoline lahendus annab ilmsed eelised saali kasutamiseks teaduslike konverentside, telesaadete jm. tarbeks. Viimastest lähtudes on keerdtrepi kohale jääv torni välisseina massiivne paksus ära kasutatud valgustus-, heli- või saateoperaatori^{Ruumi} tarbeks. Sinna pääseb külgnevast pea-trepikojast. Saali varustatakse mehaaniliselt ülestõstetava ekraaniga, mis lubab paremini organiseerida saali tööd ning on kasutatav ka mittepöleva kino-filmi jm. projekteerimiseks. Projektori asupaika tähistab eraldatud loož rõdul.

Tehnoloogiliselt saab neid torni kohakuti asuvaid korruseid (viis korrust, kui rõdu ja operaatori-ruum juurde arvata, siis kuus korrust) kaks põhilist trepikoda, mis algavad keldrikorrusest: keerdmarssidega trepp, mis taastatakse Paksu Margareeta algseid korruseid ühendanud keerdtrepi kohale ja sirgemarsiline trepp, mis rekonstrueeritakse külgnevas administratsioonikorpus. Keerdmarssidega trepist tulevad muuseumi külastajad üles, sirgemarsilisest lähevad alla. Ent kuna vaadeldud korrustel võib samaaegselt toimuda mitmeid üritusi, osa ruume võib olla suletud, jne., siis reguleeritakse vastavad liiklussuunad inimeste (jalakäijate) tarbeks üldkasutatavas süsteemis valgusfooridega (rohelised nooled, punased tõkkemärgid). Selle süsteemi rakendamist hõlbustab kahe kõrvuti oleva trepikäigu olemasolu, kusjuures üldreeglina toimub laskumine siiski sirgemarsilisest trepist. Viimane on ühtlasi põhiliseks evakuatsioonitrepiks, kust pääseb otse hoovi ja läbi administratsioonikorpuse fuajee Pikale tänavale.

Teine evakuatsioonitrepp, mis on määratud eeskätt lektoo-

riumisaali evakueerimise tarbeks, kuid mida võidakse kasutada teatud juhtudel ka näiteks 2. ja 4.korruse omavaheliseks funktsionaalseks ühendamiseks, saali funktsionaalseks ühendamiseks zwingeri idamüüri kaitsekäigu - galerii või hooviga jne., rajatakse Paksu Margareeta kagunurka. See saab alguse saalikorruse (IV korruse) galeriist ning süvistatakse Paksu Margareeta olemasolevasse seinna kolme marsi ulatuses. Märkitagu, et selles tsoonis on torni algne sisepind (koos sealsete laskeavadega) hävinud ja uuendatud; trepi ehitamisel laskeavad avatakse, nende välisosad restaureeritakse trepikäigu akendeks, kuna laskeavade määratavad siseküljed markeeritakse interjööris. See trepikäik suubub torni 2.korruse kõrgusel olevale zwingeri kaitsekäigule, kust edasi saab (projekteeritava müüri-sisese trepi kaudu) sisehoovi. Vastav pääs tornist idamüüri kaitsekäigule on olemas, seega saab nimetatud evakuatsioonitrepp ühenduse ka torni 2.korrusega.

Sel moel jääb meremuuseumile kaks põhi-ekspositsioonikorrust (2. ja 3.), täiendavaks ekspositsioonikorruseks ka vestibüül, sest funktsionaalselt kasutatakse vestibüüli vaid ca 30% ulatuses. Ajutisteks näitusteks, temaatilisteks konverentsideks jne. võib kasutada ka lektoriumisaali-korrust. Seda lubab peatrepikoja juurde projekteeritud kaubalift, mis ühendab kõiki korruseid ja on avara koridori kaudu ühenduses kõikide fondihoidlatega. Et kogu sellel tehnoloogilisel "kaubateel" ei ole astmeid, võib siin raskemate esemete transportiks edukalt kasutada kారు.

Osaliselt on seega kirjeldatud juba ka olemasoleva muuseumihoone edasist tehnoloogilist otstarvet. Siinse trepikoja kapitalise ümberehitamisega muutub osa sellest hoonest tehnoloogiliselt siduvaks ühenduslüliks erinevate korpuste vahel. See

hoone jääb oma põhimahus aga siiski administratsiooni korpuseks. Mainitud Pika tänava (olemasoleva) sissepääsu ja sirgemarsilise trepikoja kaudu on siin ühendatud hoone neli täiskorrust, katus- ja (osaline) keldrikorrus. Korpuse 1.korrusel asuvad fuajee, elektrikilpide- ja akude ruum ning massitöö osakond. Siit pääsevad küllastajatele hõlpsalt ligi ekskursioonide juhid, siit kaudu saab ka muuseumi raamatukokku ning varahoidja kabinetti, mis on projekteeritud endisesse vahimajja. Viimasest on otse-ühendus hoovi. Muuseumiruumide tööd segamata ja selle lahtiole- kut sõltumata võib siinset raamatukogu, fonde jm. seega kasuta- da suveräänselt.

Administratsiooni korpuse 2.korrusele on paigutatud muuseu- mi laevanduse ja merenduse-kalanduse osakonnad. Ühel asub neist ekspositsioon samal, teisel järgmisel tornikorrusel. 3.korrusel paiknevad raamatupidamine, majandusjuhataja ja direktori ase- täitja (teaduslikul alal) kabinetid. Kõigil neil on suhteliselt mugav ühendus järgmisel, s.o. 4.korrusel paikneva direktori ka- binetiga. Viimane on põhivariandis projekteeritud ühe suure ruu- mina, millel on olmenišš, variantlahenduses aga koos sekretäri ruumiga. Mõlemil juhul on direktori kabinet kavandatud avar, et seal saaks ka nõupidamisi ette võtta. On ilmne, et samal korru- sel asuva saali puhul tekib vajadus seda ruumi aeg-ajalt kasuta- da presiidiumite jm. töö tarbeks.

Kõikidele nimetatud korpuse korrustele on projekteeritud ka WC-d koos kraanikausiga. Seda mitte ükski antud korruse töö- tajate, vaid ka Paksu Margareeta vastavate korruste sanitaarse heaolu vajadusteks, sest torni enese kolmel korrusel (põhivarian- dis neljal) vastavad ruumid puuduvad. Ent torni korruste valvu- rid ja muu teenindav personal omavad nagu viidatud, omaette riietus- ja sanitaarruumid torni keldrikorrusel.

Administratsioonile on kavandatud ka klubiruum, nimelt

väravaehitise 1. (tänavalt arvates 2.) korrusel. Nagu väravaehi- tise kirjeldatud 2.korruse ruum, nii on ka see miljööruumiks. Siin on kamin, siin paiknevad ka taastatava langevõre töstesead- med. Siia pääseb keerdtrpilt või läbi Paksu Margareeta 3.korruse.

Ühendava korrusena ehitatakse administratsiooni korpusele peale osaline katusekorrus. Siia paigutatakse saali ventilatsioo- niseadmed, siia pääseb peatrepi samalt podestilt, kust saali operaatoriruumi. Nagu mainitud, ulatub see korpuse pärast re- konstrueerimist osaliselt ka keldrikorrusele. Siin paikneb pea- trepp koos oma laiendiga - trepifuajega, liftišaht ja lifti ma- sinaruum koos juurdepääsukoridoriga. Viimane avaneb kompleksi järgmise korpuse - maa-aluse juurdeehituse kaldpõrandaga korido- ri. Maa-alune juurdeehitis rajatakse zvingeri hoovi alla, see sisaldab eneses ruumi konditsioneeridele ja vastavatele venti- laatoritele, hoidla ajutiste näituste eksponaatide jaoks ja ava- ra kolmetraveelise põhifondide hoidla. Nagu viidatud, ühendab neid ruume ekspositsiooniruumidega põhja pool asuv avar koridor ja lift; analoogiline ühendus on põhifondil ka lõuna pool paik- neva kahekorruselise (kelder ja 1.korrus) õuehoonega. See on projekteeritud muuseumikompleksi tehniliseks korpuseks, siit- kaudu võetakse pärast töötlemist või restaureerimist fondi vastu eksponaate. Seda saab teha nii trepikäigu kui ka töstuki-šahti kaudu. Viimane avaneb selle kohal asuva ^{55E} restaureerimise ruumi, kus raskete esemete töstmiseks ja liigutamiseks on ülesse sea- tud telfer. Restaureerimise ruumide kompleksi kuuluvad tõmbekapp, fotolaboratoorium ja sanitaartehnilised ruumid; sama korpuse keldrikorrusel asub ka kaks erifondi ruumi. Keldrikorrusele jääb siin veel tsentraalkütte-sõlm (millel on hoovist omaette sisse- pääs), selle kohale jääb muuseumi inventari ja materjalide ladu. Kõik need ruumid on seega juurdepääsetavad ka hoovist, mis ta- gab normaalse transpordi-ühenduse. Kavandatava tehnilise korpuse

kohal asub praegu ühekorruseline arhitektuurilise väärtusega ehitis. See lammutatakse ja asendatakse umbes samas gabariidis uue ehitisega, mille lahenduse määrab tehnoloogia.

Kompleksi mahulise ja tehnoloogilise lahenduse kirjeldamisel mainitagu veel kompleksi kaht viimast komponenti - zwingeri hoovi ja seda idast piiravat kaitsemüüri. Hoov, nagu juba selgunud, ühendab kogu kompleksi, olles seejuures kasutatav nii transpordi kui ka puhkeala vajadusteks. Zwingeri idamüür taastatakse oma endises põhigabariidis, jättes sellesse uue nõuetekohase väravaava. Et kirjeldatav müür tuleb seejuures tunduvalt paksemaks ehitada, on selle uude ossa võimalik rajada maa-aluste ruumide jm. ventilatsioonilõõrid, samuti müürisisese trepikäigu, mis kaitsekäigu pinnas ühineb Paksu Margareeta uue evakuatsioonitrepiga. Nii on püütud ka sellele ehitisele anda oma adapteeritud mõte.

Muuseumikompleksi mahulist lahendust iseloomustab järgmine korruste (ja korpuste) viisi toodud pindade bilanss:

a) Keldrikorrus

1) Küllastajate garderoob	52,6 m ²
2) WC - naistele (tualett, WC-d)	16,8 m ²
3) WC - meestele (tualett, WC-d)	15,0 m ²
4) Teenistujate garderoob (riietusruum, tualett, WC, dušš)	<u>21,3 m²</u>
(kokku P.Margar.-s	105,7 m ²)
5) Fuajee	14,0 m ²
6) Lifti masinaruum	11,0 m ²
7) Koridor samas	<u>4,3 m²</u>
(kokku admin.h.-s	29,3 m ²)
8) Tehniliste ruumide koridor	21,6 m ²
9) Ventilaatorite-konditsioneeride ruum	16,6 m ²
10) Ekspositsiooni (ajut.) ladu	9,3 m ²
11) Põhifondi ruum	<u>172,0 m²</u>
(kokku maa-al.eh.-s	219,5 m ²)

12) Erifond	6,7 m ²
13) Erifond	27,0 m ²
14) Fuajee	7,4 m ²
15) Tambur	1,2 m ²
16) Küttesõlm	<u>23,0 m²</u>
(kokku õueh.-s	<u>65,3 m²</u>)
Kokku keldrikorrusel	<u><u>419,8 m²</u></u>

b) I korrus

1) Portaaliesine	3,3 m ²
2) Tuulekoda	3,7 m ²
3) Küllastajate vestibüül-ekspositsioonisaal	147,0 m ²
4) Kassa	<u>3,4 m²</u>
(kokku P.Margar.-s	157,4 m ²)
5) Fuajee	15,0 m ²
6) Teenistujate vestibüül	10,0 m ²
7) Tuulekoda	2,0 m ²
8) WC	2,1 m ²
9) Elektripeakilp ja akumulaatorid	4,5 m ²
10) Koridor	13,0 m ²
11) Massitöö osakond	14,6 m ²
12) Tuulekoda	1,4 m ²
13) Fuajee	3,0 m ²
14) Restaureerimise ruum koos tõmbekapi ja tõstakiga	34,0 m ²
15) Fotolaboratoorium	8,1 m ²
16) Duširuum	2,8 m ²
17) WC	2,6 m ²
18) Inventari ja materjalide ladu	<u>27,8 m²</u>
(kokku õuehoones	79,7 m ²)
19) Raamatukogu-lugemissaal	57,0 m ²
20) Peavarahoidja	<u>10,0 m²</u>
(kokku vahimajas	<u>67,0 m²</u>)
Kokku I korrusel	365,3 m ²

<u>c) II korrus</u>	
1) Ekspositsioonisaal	181,0 m2
2) Tambur	<u>3,5 m2</u>
(kokku P.Margar.-s	184,5 m2)
3) Paajee	15,0 m2
4) Laevanduse osakond	14,5 m2
5) Merenduse-kalanduse osakond	20,7 m2
6) Koridor	4,6 m2
7) WC	<u>1,9 m2</u>
(kokku admin.h.-s	<u>56,7 m2)</u>
Kokku II korrusel	<u><u>241,2 m2</u></u>

<u>d) III korrus</u>	
1) Ekspositsioonisaal	<u>189,1 m2</u>
(kokku P.Margar.-s	189,1 m2)
2) Paajee	15,0 m2
3) Majandusjuhataja kabinet	10,9 m2
4) Raamatupidamine	14,1 m2
5) Direktori aset. tead. alal	9,7 m2
6) Koridor	4,6 m2
7) WC	<u>1,9 m2</u>
(kokku admin.h.-s	56,2 m2)
8) Puhkeruum (väravhoones)	18,0 m2
9) Puhkeruum (väravatornis)	<u>7,0 m2</u>
(kokku väravehitises	<u>25,0 m2</u>
Kokku III korrusel	<u><u>270,3 m2</u></u>

<u>e) IV korrus</u>	
1) Saal (põrand, 128 istmega)	204,3 m2
2) Podestid	16,8 m2
3) Galerii	73,4 m2
4) Galerii ekspositsiooni pind	36,0 m2

5) Panipaik	<u>3,1 m2</u>
(kokku P.Margar.-s	333,6 m2)
6) Paajee	15,0 m2
7) Direktori kabinet - nõupidam. ruum	34,9 m2
8) Teenindusruum	5,4 m2
9) WC	<u>2,0 m2</u>
(kokku admin.hoones	57,3 m2)
10) Puhkeruum (väravhoones)	24,0 m2
11) Puhkeruum (väravatornis)	<u>6,2 m2</u>
(kokku väravehitises	<u>30,2 m2)</u>
Kokku IV korrusel	<u><u>421,1 m2</u></u>

<u>e') IV korrus (variantlahendus)</u>	
1) Saal (põrand, 128 istmega)	204,3 m2
2) Podestid	16,8 m2
3) Koridor	6,7 m2
4) Koridor	6,7 m2
5) Baar (8 kohta koos letiruumiga)	40,0 m2
6) Ladu (baari juures)	4,0 m2
7) Nõudepesu (baari juures)	4,0 m2
8) Koridor (WC-kompleks kohal)	29,0 m2
9) WC - naistele	8,7 m2
10) WC - meestele	8,7 m2
11) Panipaik	<u>3,1 m2</u>
(kokku P.Margar.-s	332,0 m2)
12) Paajee	15,0 m2
13) Koridor	3,7 m2
14) Sekretär	9,0 m2
15) Direktori kabinet - nõupidam. ruum	27,0 m2
16) WC	<u>1,9 m2</u>
(kokku admin.h.-s	56,6 m2)

17) Puhkeruum (väravhoones)	24,0 m ²
18) Puhkeruum (väravatornis)	6,2 m ²
(kokku väravehitises)	30,2 m ²
Variantlahenduses kokku IV korrusel	418,8 m ²
f) V korrus	
1) Saali rõdu (68 istmega)	116,0 m ²
2) Operaatori (heli, valgustus) ruum	13,9 m ²
(kokku P.Margar.-s)	129,9 m ²
3) Ventilaatorite ruum (admin.h.-s)	12,0 m ²
4) Puhkeruum (väravatornis)	14,0 m ²
Kokku V korrusel	155,9 m ²
Seega kõik kokku	1873,6 m ²
(Variantlahenduses kõik kokku)	1871,3 m ²

4. Ehitusjärjekorrad.

Kokkuvõtet eeltoodud pindade bilansist on otstarbekas vaadelda koos ettepanekutega ehitusjärjekordade kohta muuseumikompleksi väljaehitamisel. Kokkuvõtte on esitatud rekonstrueeritava hoonetekompleksi eriosade (korpuste) ja korruste kaupa; ehitusjärjekordi on kolm, kahes esimeses á 2 korpust, kolmandas 3 korpust.

Korpus korrus jrk.	Paks Margareeta	Õuehoone	Admin. korpus	Vahimaja	Väravehitis	Maa-alune ehit.	Idamüür	Kokku korrusel
0	105,7	65,3	29,3	-	-	219,5	-	419,8
1.	157,4	79,7	61,2	67,0	-	-	-	365,3
2.	184,5	-	56,7	-	-	-	-	241,2
3.	189,1	-	56,2	-	25,0	-	-	270,3
4.	333,6	-	57,3	-	30,2	-	-	421,1
5.	129,9	-	12,0	-	14,0	-	-	155,9
Kokku hoones	1100,2	145,0	272,7	67,0	69,2	219,5	-	1873,6
Eh. jrk.	I	I	II	II	III	III	III	
Kokku eh. jrk.-s	1245,2		339,7		288,7			m ²

Analoogiline tabel erihoonete (korpuste) ja ettepandavate ehitusjärjekordade kogu-kubatuuride kohta on järgmine:

Korpused	kubatuur m ³							Kokku
	Paks Margareeta	Õuehoone	Admin. hoone	Vahimaja	Väravehitis	Maa-al. ehitis	Idamüür	
Vast. kubat.	8443,0	714,0	1736,0	410,0	828,6	853,4	2820,0	15.805,0
Ehit. jrk.	I		II		III			
Vast. kubat.	9157,0		2146,0		4502,0			15.805,0

Nende kahe tabeliga toodud koondandmete mõttest märgitagu: Eesti Riikliku Meremuuseumi väljaehitamine Suure Rannavärava kui riikliku kaitse all oleva arhitektuurimälestiste kompleksi on küllaltki keeruline ehituslik ülesanne. Tegemist on oma arhitektuurilt, seega ka ehituslikult struktuurilt vägagi erinevate ehitistega. Nende ehitiste rekonstrueerimise aste on erinev, omavahelised ehituslikud seosed keerukad. Ühtlasi tuleb tagada muuseumi pidev edasi-eksisteerimine, fondide hooldamine, täiendamine jne. Kõigest sellest lähtudes on muuseumi rekonstrueerimine jagatud kolme põhitappi: I ehitusjärjekorras tulevad väljaehitamisele Õuehoone ja Paks Margareeta. Nende kahe korpusega luuakse uue muuseumi põhiline baas: seda nii kasuliku pinna suuruse mõttes kui ka tehnilises mõttes. Nagu tabelist näeme, koondub I järjekorda ca 2/3 lõplikust kasulikust pinnast ja ca 3/5 lõplikust kogukubatuurist. Neisse hoonetesse tulevad ühtlasi ka kõikide insenertehniliste võrkude majaanendused - siit hargnevad laiade hilisemate korpuste võrgud. Õuehoone tuleks seejuures valmis ehitada esimesena, sinse soojussõlme abil oleks võimalik arendada ka Paksu Margareeta kui väga tömahuka objekti aastaringset ehitustegevust. Õuehoones praegu olev fondihoidla tuleb selleks kohe-selt ümber tösta vahimajja. Selle ajutiseks kasutamiseks hoidlona ei ole erilisi ehituslikke takistusi. Neil tingimustel võib muu-

seumi praegune põhihoone enam-vähem normaalselt edasi funktsioneerida.

II järjekorras tulevad rekonstrueerimisele administratsiooni korpus ja vahimaja. See saab sündida pärast eelmiste objektide valmimist ja esialgsesse eksploatatsiooni andmist. Põhiosa muuseumist kolib siis üle Paksu Margareetasse. Selle keldris olevad abiruumid hakkavad esialgselt teenindama kogu muuseumi. Vestibüül ja 2.korrus avatakse ekspositsiooniruumidena, 3.korrus kohaldatakse ajutiselt (kergeinte abil) administratsiooni ruumideks. Muuseumi ja saali evakuatsioon korraldatakse Paksu Margareeta kagunurka ehitatud varutrepikoja kaudu. Bastionile ja hoovi rajatud ehitusplatsi tõttu ei saa siis küll lõplikult välja ehitada evakuatsioonitrepit jätaku idamüüri; see tuleb lahendada ajutise ehitusega. Ent see lubaks (teatud kitsendatud tingimustel) juba I ehitusjärjekorra lõppedes eksploatatsiooni anda ka ülakorruse lektoriumi - konverentsi saali.

II ehitusjärjekorra realiseerimiseks kolib fond taas ümber - nüüd ajutiselt rekonstrueeritud õuehoone fondiruumidesse.

Seega on teatud lisatööde ning -kulutuste abil võimalik evakueerida mõlemad II järjekorra korpused ning leida neile ajutine asupaik valminud hoonetes.

III järjekorras rekonstrueeritakse-restaureeritakse värvahitis, (seega nii värvahoone kui ka sellega külgnev läänetorn) ja rajatakse maa-alune ehitis zvingeri hoovi alla. Viimase ehitamise lõppfaasis restaureeritakse-rekonstrueeritakse ka idamüür, mis ehitusplatsi ajaks on Paksu Margareeta-poolsest osast (seal, kus müür juba varem renoveeritud on) lammutatud. Koos nende ehitiste valmisega heakorrastatakse hoov ning taastatakse bastioni alad kohtades, kus tööde teostamise

ajal oli ehitusplats ja juurdepääsuteed.

5. Arhitektuuri restaureerimine ja rekonstrueerimine.

Rekonstrueeritava muuseumikompleksi üksikobjektide (korpuste) arhitektuur jääb mahulis-funktsionaalse terviku raames siiski küllalt erinevaks, sisaldades eneses seega ka rea erinevaid ülesanneteid. Oma üldiseloolelt tuleks nende ülesannete kirjeldamisel eristada restaureeritavaid objekte (s.t. muinsusobjekte) kapitaalselt rekonstrueeritavaist (s.t. funktsionaalselt ümberhitata-vaist või vastavaist uusehitistest).

1) Restaureeritavatel objektidel ettevõetavaist töödest märgitagu:

a) Paks Margareeta, mis alates põlemisest 1917.a. on seisnud varemeis ja oma välisseinte osas hiljem küllaltki suvaliselt renoveeritud, restaureeritakse nüüd oma üldistes keskajast pärinevaid põhigabariitides. Ent lisatagu kohe, et see ei ole restaureerimine selle väljendi õiges mõistes, vaid kompromisslahendus vana arhitektuuri ja selle struktuuri, meil teadaolevate andmete ja uue otstarbe vahel. Tuleb ette teada, et sellisena ei ole Paks Margareeta varem kunagi eksisteerinud, õige mitmes suhtes jääb selle lahendus illuuseorseks, vana ja meile teadmata jääva tegelikkusega vastuolus olevaks. Seda eeskätt põhjusel, et juba XVIII sajandi algul, kust pärinevad esimesed ülesmõõtmisjoonised, oli Paksu Margareeta ülalosa (kavandatud IV korrus) lammutatud ja ümber ehitatud, sellest võib looduses leida veel vaid oletatava galerii jälgi, mašikulii konsoolide ja nende vahel olevate laskeavade jälgi ning mõningaid muid fragmente. Mõnevõrra paremad on lootused leida torni algse keerdtrepi, tagaseina, teatud laskeavade ja kaminade jälgi. Neidki väga ulatuslike väliuurimiste abil, mis oma töömahukuse tõttu on võimalikud ja otstarbekad läbi viia alles ehitustööde käigus (kui lammutatakse senised segavad hilisemad ehitused, on

kohal mehaanilised seadmed jne.). Neid leitavaid algehituslikke fragmente saab ja loomulikult tulebki ära kasutada või eksponeerida, ent nagu näitasid antud tööle eelnenud väliuurimised, ei saa need mingil juhul anda ammendavaid vastuseid kõikidele restaureerimiseks vajalikele küsimustele.

Neist kontseptsioonidest, samuti uutele funktsioonidele kohaldamise ideest lähtudes restaureeritakse Paksus Margareetas järgmised põhilised arhitektuurielemendid: 1530.a. valminud suurtükitorni välisarhitektuur koos kõigi laskeavadega, maškuliiga ja sellel asetsenud kaitsekäiguga; sisearhitektuuris torni algne ruumisüsteem koos põhiosa laskeavade ja kaminatega. Peasissepääsuks jääb seejuures ava, mis on tehtud hilisema täiendava eesvärava ajal, sinseid algseid laskepilu-
sid ei taastata. Võimaluse korral taastatakse vana keerdtrepi fragmentid. Muudest vanadest konstruktsioonidest püütakse taas-
elustada illusiooni algsest tahutud kividest keskpõstist, samuti palklagedest nende enam-vähem õigetel kõrgustel. Neil mõlemil on aga uued ehituslikud funktsioonid, mistõttu konstruktsioonide mõte ja vastav lahendus on sootuks teine. Keskpõst algab uuest keldrikorrusest, see valatakse püsti asetatud õõnsa raudbetoon-karbina, see hakkab keskelt toetama kõiki tegelikke kandvaid raudbetoonvahelagesid. Põst ümbritsetakse õhukese saetud kivivoodriga, palklage imiteeriv vooderdus ümbritseb vaid kandvaid raudbetoonist ematalasid ja laetalasid. Põsti asetatakse tsentraalküttepuistikud, siit hargnevad Tagavere dolomiidist põrandaplaatide ja raudbetoonlae vahele asetatud põrandaküttetorustikud. Keskpõstis olevad torustikud on alt (ja ülevalt) juurdepääsetavad, võimaldades seega jooksvat remonti ning vajaduse korral ka uute funktsionaalselt vajalike torustike (vesi, kanalisatsioon jm.) juurdemonteerimist tulevikus. Sahti seintes on redel, vajalikes kõrgustes montaaž-põrandad,

ei jaa

mitte võetud!

valgustus jne.

Torni all on, nagu eespool juba viidatud, täiesti uus funktsionaalne korrus, siia pikendatakse keerdtrepp, mida siin kunagi ei ole olnud. Ka ^{on} ~~aga~~ tornil täiesti uutlaadi, ühe äralõigatud küljega koonuse kujuline raudbetoonist katusekate, millele toetub soojustus ja katusekonstruktsioon koos munk-nunn kividest katusekattega. Koonuslagi toetub ringtala kaudu seitsmele raudbetoonpostile või vahetult tagaseinale, rõdu ulatuses kannavad viimased ka osa sealse katusekate koormusest.

Taoline lahendus on juhitud soovist võtta torni kiviseinte välisgabriidi taastamisega tekkinud ruum maksimaalselt kasutamisele, kusjuures on tõenäoline, et taolist kogu torni katvat madala kaldega kivikatust ei ole Paksul Margareetal kunagi olnud. Seniste uurimiste põhjal oli torn XVI sajandil ja veel XVII sajandi 1. poolel katustatud vaid oma paksu sõõrja kiviseina (ja selle gabariidis paiknenud kaitsekäikude) ulatuses, torni keskosa oli katustamata platvormiks. Torn võidi katustada XVII saj. 2. poolel, enam tõenäoline on aga, et ta kasutati alles pärast ülaosa lammutamist ja kapitalset ümberehitamist täiendava suurtükikorruse tarbeks. XVIII saj. alguse joonised näitavad, et Paksul Margareetal oli siis juba rõhutatult kõrge kivikatust, milles olid katuseaknad (suitsuavad) jne.

Selle keeruka restaureerimise-alase küsimuse lahendamisel sai käesolevas projektis määravaks idee - restaureerida Tallinna Suure Rannavärava erakordselt huvitav arhitektuurimotiiv - maškulii ka Paksul Margareetal. See on kindlasti eksisteerinud, selle jäljed, samm jne. on küllaldase täpsusega määratavad - seega ka restaureeritavad. Kui aga juba maškulii, siis kindlasti ka selle kasutamiseks määratud korrused - ringkaitsekäigud, millega olekski taastatud kogu Paksu Margareeta välissein oma endises üldkujus. Tingimata oli sel kaitsekäikude-vööndil katust,

tõenäoliselt madala kaldega. Tõeline hilis-keskaegse arhitektuuriga tohutu suurükkitorn ei saanud kanda rõhutatult kõrget katust. See ei olnud tavaks, sel puudus ka mõte. Ent pretendendid taoliste suure läbimõõduga tornide katmiseks madala kaldega katustega on laialt tuntud, võiks isegi öelda, et tüüpilised. Siit kompromisslahendus, mis on esitatud käesolevas projektis: teadlikult loobuda "ajaloolise tõe" otsimisest ja ehitada "Paksule Margareeta" üldine madala kaldega kivitatus.

Hävinud mašikuliil asunud kaitsekäikude sisearhitektuuri taastamisel ei ole loomulikult mingit mõtet. Me ei tunne nende konkreetset arhitektuuri, meil on vaja teatud tinglikkusega taastada vaid nende idee. Sisearhitektuuris kajastaks seda galerii ja saali rõdu, välisarhitektuuris määratavad alumised laskeavad ja oletatavad ülemised laskeavad koos teatud nominaalse seinakõrgusega.

Tõenäoliselt olid Paksu Margareeta sirges tagaseinas transpordiavad. Need on hilisematel korduvatel ümberhitustel kaduma läinud, jälgi neist võib arvata vasti leida. Ent neid avasid ei taastata endisel kujul - need asendatakse samale kohale projekteeritud uute funktsionaalsete usteavadega. Lisatagu, et eeskätt tehnilise seisundi, kuid ka ehitustööde parema läbiviimise huvides see ümberhitustest nõrgestatud sein asendatakse uuega.

b) Zwingeri idamüür kuulub oma algseks (ja meil ainulaadses) üldkujus samuti restaureerimisele. Tekkinud koos Paksu Margareetaga, on kõik selle ehitise fragmendid kas täiesti või siis suure tõenäolisusega määratavad. Müüri põhjapoolne osa on lammutatud ja siis uuesti laotud, sellesse on tehtud värava-ava; müüri hoovipoolne külg on oma maapealses osas enamuses hävinud. Projektis on ette nähtud värava ava säilitamine ja funktsionaalne avardamine, kõikide laskeavade ja

ka katustatud kaitsekäigu taastamine. Nagu eespool juba märgitud, ehitatakse selle müüri juurdelaotava paksuse sisse kaitsekäigult hoovi laskuv evakuatsioonitrepp ja maa-aluste ruumide ventilatsioon- ning värsket õhu lüürid jm.

c) Suure Rannavärava kaitsekompleksi järgmise komponendina kuulub käesoleva muuseumi väljaehitamisel restaureerimise kategooriasse eesvärava-ehitis, mis koosneb väravhoonest ja sellega külgnevast lännetornist.

Väravhoone kuulub restaureerimisele oma praegustes põhigabariitides. Siin taastatakse langevõre koos selle tõsteseadeldistega, samuti seespool võret olnud väravad. Need elemendid rekonstrueeritakse uurimistulemuste - s.o. ehitusjälgede ja analoogiate alusel. Käesoleva projektiga määratakse, et langevõre ja selle taga asunud väravapooled olid tammepuust, konstruktsioon oli tugevasti rautatud. Võre vertikaalpulkadel olid raudotsikud, needitud raudlatid tugevdasid ristuvaid võrepulki. Väga tugevatest raudlattidest olid värava hinged (tapid on säilinud), värava vertikaal- ja horisontaallaud olid kokku liidetud laiapealiste sepanaeltega. (Teatavasti oli langevõre säilinud kuni 1917.aastani, mil põles ära koos Paksu Margareeta põlemisega).

Projektis toodud langevõre-tõsteseadeldis ei pretendeeri ajaloolise tõe täielikule reprodutseerimisele. See on üks mõeldavaid lahendusviise, mis aga täpsustatakse edasiste uurimiste käigus. Siiski võime siit näha, et langevõre tõstmiseks-langetamiseks olid vajalikud tugevad ketid, plokisüsteemid, vastukaal- (ud?) ja pöör koos vastavate tõkestus-seadmetega. Seadis ulatus läbi väravhoone kahe korruse, kusjuures pöör asetses alumisel korrusel.

Siit näeme ühtlasi, et koos langevõre-seadeldise taastamisega tuleb igal juhul osaliselt ümber ehitada väravhoone vahelaed ja pörandad, luua vajalikud toed plokkidele, vastukaaludele, pöö-

Mitte võlvik

ralt. Vastavad vajalikud konstruktsioonid täpsustatakse väliuurimiste põhjal. Käesoleva projekti kohaselt tuleb mõlemad väravhoone (ja torni) korrused katta õhukeste Tagavere dolomiidist põrandaplaatidega (40x40 cm), väravhoone 2.korruse puitlagi asendatakse raudbetoonlaega ja soojustatakse mineraalvatiga.

Väike väravatorn on tehniliselt heas seisundis, kuid tal puudub ajalooliselt eksisteerinud maškuliikorrus. Projektis on see kavandatud analoogilisena teistele XVI sajandi alguseks valminud kaitsetornidele; eripärasusena avanevad sellele korrusele maškuliikaarte vahel peidetud laskeavad vertikaalseks tulistamiseks. Rekonstrueeritavas osas kaetakse torni kaks ülemist vahelage raudbetoonist talalaega konstruktsioonis, mida kasutatakse ka paksus Margareetas. Ühtlasi restaureeritakse kõik siinsed kaminad, varustades nende lõõrid korstendega. Avatakse ja suletakse rautatud uksega endine ava, kust pääses eeskaitseala külgmüüridele. Laskeavad suletakse aknaplokkidega. Nagu Paksule Margareetale, tehakse ka väikesele tornile kivikatus ja seda krooniv taulelipp.

d) Kaitsekompleksi viimase ajaloolise komponendina kuulub osalisele restaureerimisele endine vahimaja. Selle ajaloolised gabariidid on säilinud üldkujul, mille vahimaja sai pärast 1777.a. ümberehitust, samuti on säilinud fragmendid antud hoone peafassaadi kujundusest.

Projektis ongi ette nähtud vaid tolleaegse vahimaja Pika tänava poolse peafassaadi ja katuse kujunduse põhimõtteline taastamine. Põhimõtteline seetõttu, et vahimaja peafassaadi kaaristu ja selle taga asunud (nüüd hävinud) akendega ja uksega sein ühendatakse üheks välisseinaks kaaristu pinnas. Kaaristu ja selle detailid koos balustraadiga restaureeritakse, vahetult nende taha ehitatakse uus soo-

justav sein koos kaarte kuju jälgivate akendega. Endise ukseava kohale tehakse samuti aken, kuid balustreid ei tehta. Seestpoolt tehakse akendele lahtiklapitavad metallvõred. Katuse kuju taastamisel ehitatakse ka katusaknad ning tagaküljele korsten. Viimane toetatakse uuele raudbetoonlaele, sellesse suunatakse alumiste korruste ventilatsioon. Muud hoone osad ehitatakse funktsionaalsed, hoovi poole tehakse uus aknaava koos uksega.

2) Kapitaalselt rekonstrueeritavaist muuseumikompleksi objektidest märgitagu, et:

a) Zwingeri õuehoone, mis praegu on ühekorruseline väärtusetu ehitis, läheb lammutamisele ja asendamisele kaasaegses konstruktsioonis kahekorruselise (kelder ja 1.korrus) ehitisega. Selle olemasolev maapealne gabariit jääb pea endiseks, hoone tagasihoidlikus välisarhitektuuris domineerib kolm ühtlaselt jaotatud suurt ava, nähtava raudbetoonkonstruktsiooni ja lihtsa krohvigaga välissein ning lai, lameda kaldega kivikatus. Sisuliselt võivad kõik kolm välisava täita uste funktsiooni, sest ka restaureerimisruumi avanevaid kõrgeid aknaid võib ustena avada restaureeritavate suuremate esemete sissetoomiseks.

b) Suhteliselt keerulised on tööd, mis ette võetakse administraatsioonikorpuse (praeguse muuseumihoone) kapitaalseks rekonstrueerimiseks. Arhitektuuri aspektist märgitagu, et projekt näeb ette selle hoone olemasoleva paekiviarkitektuuri üldise säilitamise koos selle sisemuse tunduva moderniseerimisega. Kõik uued konstruktsioonid tehakse kaasajal kasutatavatest materjalidest, funktsionaalses (nähtavas) raudbetoonkonstruktsioonis lahendatakse uue trepifuažee rohke klaasiga välisseina osa, mis moodustab ühenduslüli Paksu Margareeta ja admin.korpuse välisarhitektuuri vahel.

Hoone arhitektuuri paremaks lülitamiseks kaitsekompleksi ansamblisse tehakse ka sellele ehitisele uus kivikatus. Et kivikatuse iseloom on vastuolus hoone praeguse (ja säilitatava) vertikaalse liigendusega, siis tasandatakse osa neist väljaastetest uue rand-

mittetööle

Mitte tööle

Mitte tööle

betoonkarniisi ehitamisega. Koos uue katusega vahetatakse väl- ja hoone senine katusekonstruktsioon. Nagu juba viidatud, lubavad need abinõud osaliselt välja ehitada katusealuse korruse, mis trepikoja osas saab ühtlasi uue raudbetoonist konstruktsioonis katuslae.

Hoone välisseinas säilitatakse ja võetakse kasutusele kõik senised aknad. Muudatustest märgitagu, et ukse endine asukoht ja stiil taastatakse, endise kangialuse Pika tänava poolsesse kaaravasse tehakse valgustatav reklaaminišš. Hoone uutesse kapitaalsetesse tehakse vajalikud ventilatsioonilõõrid, nende kohale korstnad.

c) Viimasena selle kategooria alla kuuluvaist objektidest märgitagu zwingeri hoovi ehitatavat maa-alust juurdeehitist, mis rajatakse täiesti uena ning konstruktsioonis, mida nõuab taoline kaasaegne ehitis. Selle arhitektuuris rõhutatakse lihtsust ja funktsionaalset selgust. Siin paiknev fondihoidla (samuti ka teised fondiruumid õuehoone all) eraldatakse tulekindlate ustega.

Toodud kirjelduse kohaselt on antud muuseumikompleksis seega: 1) Restaureerimisele ja osalisele rekonstrueerimisele kuuluvaid objekte 4 (pos. 1,4,5,7), mille projektikohane kasulik pind on kokku 1236,4 m², kogukubatuur 12501,6 m³.

2) Kapitaalsetele rekonstrueerimisele kuuluvaid objekte 3 (pos. 2,3,6), mille projektikohane kasulik pind on kokku 637,2 m², kogukubatuur 3303,4 m³.

See näitab, et muuseumikompleksi väljehitamisel moodustavad põhimahu restaureerimisele ja osalisele rekonstrueerimisele kuuluvad ehitised, need annavad ühtlasi ka ca 2/3 kogu projekteeritud kasulikust pinnast. Kogukubatuur ei peegelda siinjuures kavatsetavat ehitustegevust, selle teevad erakordselt suureks Paksu Margareeta ja temaga liituvate kaitseehitiste võim-

mitte võlvikola

vep

sad müürid, mis oma põhimahu on aga olemas. Märgitagu, et võrreldes olemasolevatega tuleb renoveerida - s.t. taastada ja osaliselt asendada vanu müüre vaid ca 15 % ulatuses. Seda lubab kõneall-olevate ehitismälestiste kapitaalsete ulatuslik säilivus ja seejuures küllaltki hea tehniline seisund.

Koostanud:

R. Zobel
/R.Zobel./

6. Konstruktivne lahendus.

1) Etapid.

Nagu eespool märgitud, on meremuseumi rekonstrueerimine jaotatud 3 etappi: I - Suurtükitorni "Paks Margareeta" rekonstrueerimine ja zvingeri uue õuehoone väljaehitamine, II - praeguste muuseumiruumide ja vahimaja ümberehitamine, III - siseõue alla tuleva põhifondi ruumide väljaehitamine, väravehituse ja linnamüüri lõigu taastamine.

2) Ehitusgeoloogilised tingimused.

Ehitusgeoloogilised uurimistööd viidi läbi juulis-augustis 1972.a. RPI "Eesti Tööstusprojekti" uurimisosakonna poolt.

Suurtükitorni "Paks Margareeta" ja temaga liituvad ehitised paiknevad Toompeast itta jääva aluspõhjalise kõrgendiku kirdenõival. Ehitataval alal moodustavad aluspõhja kambriumi liivakivid, mille pealispind on muutuva reljeefiga. Seda liigestavad mitmed hilisemad vallikraavid. Liivakivis on palju savikaid vahekihte. Vundeerimissügavuses on liivakivi enamuses pude, sarnanedes tiheda liivaga. Liivakivi on kaetud väga ebaühtlase koostisega tehnogeense täitega. Pinnasevee tase asus uurimistööde käigus 7,5...8,15 m kõrgusel.

3) Konstruktioonid.

I etapp: "Paks Margareeta".

Torni tehnilisest seisundist märgitagu: Peale viimast põlemist 1917.a. pole torni eksploateeritud. Torni müürid on üldiselt rahuldavas seisukorras, ainult õuepoolne tagasein on edasiseks kasutamiseks kõlbmatu. Aegade jooksul toimunud tulekahjude, purustuste ja ümberehitamiste tagajärjel on 60-80 cm paksune ja 14 m kõrgune vabalt seisev sein kaotanud võime vastu võtta täiendavat koormust.

Et mitte risustada interjööri täiendavate raudbetoon-tugi-

postidega või -pilastritega, samuti sooviga täpselt tundma õppida torni ehitustehnilist ajalugu otsustati tagasein lammutada ja uuesti üles laduda vastavalt ehitustehnilistele ja funktsionaalsetele vajadustele.

Torni konstruktiivse skeemi valikul osutus ainuõigeks järgida esialgset tsentraalpostiga vahelagede süsteemi. "Paks Margareeta" kasutamisel muuseumina osutus ühtlasi vajalikuks välja ehitada uus keldrikorras. Et torn on vundeeritud liivakivile, mille pealispind asub kõrgustel -2,90 kuni -5,20, siis keldrikorras ulatub enamuses allapoole olemasolevaid vundamente. Vundamentide tugevdamiseks valatakse mööda sisest perimeetrit monoliitne raudbetoon-tugisein paksusega 50 cm, milline kaetakse seestpoolt hüdroisolatsiooniga ja seejärel poolekivi-paksuse pilutellis-seinaga.

Tsentraalpost on õõnes, ruudukujulise ristlõikega. Külje pikkus 130 cm, seinapaksus 20 cm, valatud on ta monoliitsest raudbetoonist. Lisaks ülesandele vastu võtta lagedelt tulev koormus on posti varjus kütte- ja ventilatsioonitorud ning teised vajalikud kommunikatsioonid. Post kaetakse väljastpoolt paekivist seetud, puhtalt tahatud voodriga. Viimane järgib keskaegset süsteemi.

Vahelaed on monoliitsest raudbetoonist. Et säilitada sarnasust tulekahjus hävinenud puittagedega, tehakse 1., 2. ja 3.korruste laed ribiplaat-ristlõikega; laed toetuvad torni keskel kahele 0-W sihilisele ematalale. Lagede viimistluseks jääv raketis, mis toetleb sarnasust keskaegse puittala-laega, tehakse hõõveldatud laudadest. Kõikidel maapealsetel korrustel on põrandaküte ning põranda kattedeks on Saaremaa (Tagavere) luukivist plaadid küljepikkusega 50x50 cm, paksusega 10 cm. Need toetuvad pilutelistest seintele, mis on laetud piki allolevaid raudbetoonribisid. Tekkivates õõnsustes paiknevad küttekahad.

Torni neljandal korrusel oleva saali rõdud ja galeriid on

samuti monoliitsest raudbetoonist.

Tagasein ja torni ülaosa, alates kõrgusmärgist +8,00, laotakse murtud paest segamördil.

Torni katuse kandekonstruksiooniks on monoliitsest raudbetoonist lõigatud küljega koonus, mis oma ribidega toetub rõngastala kaudu seitsmele raudbetoon-postile, ja torni tagaseinale. Katuse on soojustatud "TEP" plaatidega, puidust katusekonstruktsiooni katteks on põletatud savist kivid (munk-nunn süsteemis).

Kõiki korruseid ühendav keerdtrepp on raudbetoonist, luukivist astmeplaatidega, analoogilises konstruktsioonis on ka rõdude trepid ja peatrepp admin-korpuses.

Saali evakatsioonitrepp on projekteeritud torni idapoolsesse serva, selleks tuleb olemasolevasse välisseina süvistada 6,0x2,8 m gabariidiga trepikoda. Trepp on raudbetoonist, sellel on ühendus ka 2.korruse muuseumiruumiga.

Zwingeri õuehoone.

Õue lõunapoolses otsas oleva tehnilise korpuse ehitamiseks tuleb lammutada olemasolev ühekordne ehitis. Siinse linnamüüri, Stoltingi torni ja kõrvaloleva hoone (kinn.4a) vundamentide tugevdamiseks valatakse monoliitsest raudbetoonist tugiseinad paksusega 60 cm. Keldriseinad laotakse silikaattellistest. Keldri vahelagi on monoliitsest raudbetoonist. Maapealse osa välisseinad laotakse pilutellistest paksusega 38 cm, trepikoja seinad silikaatkividest. Lae soojustuseks on mineraalvatt-matid. Katuse on puitsarikatega ja lameda kalde tõtta kahekordse kattega: laudisele kleebitud ruberoid koos sellel paikneva põletatud kivist kattega.

II etapp:

Selle moodustab praeguste muuseumiruumide ning vahimaja ümberehitamine. Olemasolev neljakordne kivihoone on ilma keldrita. Ümberehitamisel tuleb lammutada hoone praegune trepikoja-

poolne nurk, kuhu tuleb lift ja vastav teenindav keldrikorrus. Seoses sellega tuleb kapitaalselt tugevdada siinseid olemasolevaid vundamente ja rajada uusi. Uued vahelaed on projekteeritud monoliitsest raudbetoonist. Trepikoda on samuti monoliitsest raudbetoonist. Samas konstruktsioonis on vahimaja lagi. Põrandad on viimases pinnasele toetuvast betoonist, seinad paekivist, mis on vajalikus kohtades soojustatud TEP-plaatidega.

III etapp:

Viimasteks töödeks on siseõue alla ehitatav põhifondide ladi, väravehitise ja linnamüüri rekonstruktsioon. Maa-aluse ehitise vundamendid, välisseinad ja lagi on monoliitsest raudbetoonist. Lagi on kavandatud pea, -pluss abitalade süsteemis. Peetalad valatakse paralleelselt linnamüüri, abitalade samm on 1,0 m.

Arvates alt on lae konstruktsioon järgmine:

- 1) raudbetoon-lagi - 12 cm,
- 2) kaks kihti "TEP" plaate - 15 cm,
- 3) betoonist tasandus - 3 kuni 15 cm,
- 4) 3 kihti ruberoidi kleebitud naftabituumeniga (margiga BH-IV),
- 5) 1 kiht isooli (GOST 10296-62) kleebitud naftabiruumeniga,
- 6) armeeritud betoon (võrk ϕ 6 silmaga 15 cm) - 4 cm
- 7) raudkivi sillutis liivalusel - 20 cm, seega kokku ca 67 cm.

Vihmavee restkaev on linnamüüris oleva värava taga, vee kogumiseks on laele antud pikikalle ($i=0,01$). Sademetevee ja juhusliku põhjavee tõrjeks on seinad väljast kaetud kahekordse naftabituumenivõõbaga (mark BH-IB GOST 6617-56). Fondihoidla põranda alla on ette nähtud 25 cm paksune jämedast killustikust dreeneeriv kiht, mis juhib liigvee endistesse vallikraavidesse. Kogemuste põhjal "tõstatavad" need kraavid pinnasevee kogujatena praegu.

Veel kuulub III etappi väikese väravatorni ümberehitamine. Ehitatakse juurde üks korrus kõrgusega 3,3 m. Torni seinad laotakse paekivist segamördil. Katuseks on puitsarikatega kivikatuse vahelagedeks raudbetoon-ribilaed (analoogilised "Paksule Margaree-

tale"). III etappi kuuluv müüriks loetakse samuti paekivist segamördil. Värava-ava sillus on selles monoliitsest raudbetoonist, vent. lüürid tellistest, katus puitkonstruktsioonis põletatud savist katusekividega. Seinas olev trepp on paekivikonstruktsioonis.

4) Tööde teostamisest.

Meremuuseumi rekonstrueerimisel tuleb silmas pidada mõningaid nõudeid, et tagada olemasolevate konstruktsioonide püsivust.

Esmaseks tööks on torni ülemise, hiljem ehitatud osa (kuni +8,00), õuepoolse seina ja Paksu Margareetaga külgeva linnamüüri osa lammutamine. Torni sisemuse väljakaevamisel võib kasutada pöördkopp-ekskavaatorit. Kopaga võib välja võtta kuni 1 m kaugusele vundamendi joonest, sealt edasi käsitsi. Juhul kui süvendisse tekib vihma- või pinnasevesi, tuleb see kohe eemaldada. Pinnase äravedu toimub läbi hoovi linnamüüri rajatud ava kaudu.

Koheselt peale mallatöid tuleb valada raudbetoonist tugimüürid.

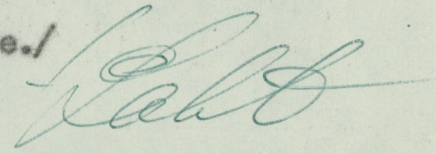
Õue alla tulevate ruumide ehitamisel tuleb järgida samu nõudeid, lisaks neile tuleb enne kaevamistödele asumist lüüa sisse metall-pannseinad, et takistada pinnase ja külgevate hoonete vundamentide vajumisi.

Praeguste muuseumiruumide ümberehitamisel lammutatakse õuepoolsed seinad, trepikoda ja osa vahelagesid. Hoone püsivuse säilitamiseks tuleb neid töid teha järk-järgult, kusjuures ohus olevaid konstruktsioone tuleb maksimaalselt toetada.

5) Betooni ja terase vajadus.

	Betooni M-200 maht	Armatuuri A-I kaal
<u>I etapp:</u>		
Torni Vundamendid	135 m ³	12,5 T
Vahelaeed ja trepid	278 m ³	35,2 T
Katusekonstruktsioon	210 m ³	34,6 T
Küttesõlm	154 m ³	22,5 T
<u>II etapp:</u>	182 m ³	23,4 T
<u>III etapp:</u>	256 m ³	34,0 T

Koostanud:

/T. Aakre./

7. Sisekujundus ja viimistlus.

1) Paks Margareeta - külastajate korpus.

a) Kelder

Garderoob:

Seinad - krohv, õlivärv

Lagi - betoon

Põrandad - Tagavere dolomiitplaatidest 40x40 cm, garderoobi letiga piiratud osas sünteetiline vaipkate.

Valgustid - eritüüpi.

Sansõlmed:

Seinad - insulac plaadid

Lagi - betoon, õlivärv

Põrand - metlähk

Valgustid - tüüpvalgustid.

Teenistajate puhkeruum:

Seinad - krohv, õlivärv

Lagi - betoon, õlivärv

Põrand - sünteetiline vaipkate, sansõlmedes metlähk.

Valgustid - tüüpvalgustid.

Uksed - vineeritud plokkuksed, õlivärv.

b) I korrus

Fuajee:

Seinad - paekivisein määrdekrohviga

Lagi - puidust talalagi, peitsitud

Põrand - dolomiitplaatidest 50x50 cm.

Valgustid - eritüüpi.

Kassa ja keldritrepi piire - teraskonstruksioon

Keskpost - tahatud paekivist.

Uksed-aknad - tammepuidust, keemiliselt peitsitud.

Peeuks - tammepuidust, rautatud

Tuulekoja uksed - täisklaasist pendelüksed.

c) II korrus, III korrus.

Näitusruumid.

Seinad - paekivist määrdekrohviga

Lagi - puidust talalagi, peitsitud

Põrandad - dolomiitplaatidest 50x50 cm.

Valgustid - eritüüpi.

Keskpost - tahatud paekivist.

Uksed-aknad - tammepuidust, keemiliselt peitsitud.

d) IV korrus, V korrus.

Saal:

Seinad - välissein paekivist määrdekrohviga, sisesseineline ringsein rõdu all puhtast betoonist.

Lagi - betoon

Põrand - parkett pikkadest tammelaudadest laevadeki süsteemis, podestidel dolomiitplaat.

Valgustid - eritüüpi valgustid. Põhiline armatuur paikneb saali tsentris ja on plokisüsteemi abil laest allalastav. Koosneb paljudest valguskehast, millest osa suunab valguse alla, valgustades saali keskosa; teine osa valguskehasid suunab valguse üles betoonlakke asetatud metallpeeglitele, valgustades saali ülejäänud osa. Täiendavad valgustid, samuti prožektorid paiknevad ringtala saalipoolsel küljel. Valgus on reguleeritav operaatori ruumist V korrusel.

Treppide käsipuud - teras, kaetud valgevasest kattedkihiga.

Aknad-uksed - tammepuidust, keemiliselt peitsitud.

Rõdu:

Seinad - paekivist määrdekrohviga

Lagi - betoon

Põrand - sünteetiline vaipkate.

Valgustid - eritüüpi, asetsevad rõdu pikiteljel, suunavad valguse üles lakke kinnitatud metallist peegelpindadele.

Rõdu barjäär - teras, kaetud valgevasest kattekihiga.

Aknad - tammepuust raamidega, keemiliselt peitsitud.

Basar (variandil IVa) ja galerii üldse:

Seinad - välissein määrdekrohviga, sisemine ringsein betoonist.

Lagi - betoonist ribilagi, ribide vahed metall-ripplaed.

Põrand - sünteetiline vaipkate.

Valgustid - eritüüpi, paiknevad talade vahemikus (ripplae sees).

Galerii jaotusüksed - täisklaasist pendeluksed.

San-sõlmed (variandil IVa):

Seinad - insulac plaadid, usteta pikisein peegelklaasist.

Lagi - betoon, õlivärv

Põrand - methahhplaatidest

Valgustid - tüüpvalgustid.

Uksed - spoonplaatidest plokküksed, kas peitsitud või kaetud õlivärviga.

2) Värvvehitis

Põrand - dolomiitplaadid 40x40 cm

Lagi - puidust talalagi, peitsitud

Valgustid - eritüüpi

Seinad - paeakivi määrdekrohviga

Langevõre tõsteseadeldis - naturaalne puit ja sepistatud raud.

Sellest ka vastav barjäär.

3) Admin.-korpus + vahimaja

I korrus

Ekskursioonijuhtide ruum:

Põrand - puitparkett

Lagi - krohv, lubivärv

Seinad - õlivärv

Valgustid - tüüpvalgustid

Seinakapid - spoonplaatidest, nitrolakk.

Peavarahoidja ruum:

Põrand - puitparkett

Lagi - krohv, lubivärv

Seinad - krohv, lubivärv

Aknad-uksed - õlivärv

Valgustid - tüüpvalgustid.

Raamatukogu:

Põrand - puitparkett

Lagi - krohv, lubivärv

Seinad - krohv, õlivärv

Aknad-uksed - õlivärv

Valgustid - tüüpvalgustid

Akende võred - metall, õlivärv.

II korrus.

Osakondade ruumid:

Seinad - krohv, õlivärv

Aknad-uksed - õlivärv

Laed - krohv, lubivärv

Põrandad - puitparkett

Valgustid - tüüpvalgustid

Seinakapid - spoonplaatidest, nitrolakk.

III korrus.

Direktori asetäitjad. Raamatupidamine:

Seinad - krohv, õlivärv

Aknad-uksed - õlivärv

Laed - krohv, õli lubivärv

Põrandad - puitparkett

Valgustid - tüüpvalgustid

Seinakapid - spoonplaatidest, nitrolakk.

IV korrus

Direktor. Sekretär:

Seinad - krohv, õlivärv

Aknad- ukseid - õlivärv

Laed - krohv, lubivärv

Põrandad - puitparkett

Valgustid - tüüpvalgustid

Seinakapid - spoonplaatidest, nitrolakk.

Koridorid admin.korpuses:

Seinad - krohv, õlivärv

Laed - krohv, lubivärv

Põrandad - puitparkett

Valgustid - tüüpvalgustid.

San-sõlmed admin.korpuses:

Seinad - insulac plaadid

Laed - krohv, õlivärv

Põrandad - metlakh

Valgustid - tüüpvalgustid

Uksed - õlivärv.

Trepikoda admin.korpuses:

Seinad - krohv, õlivärv. Tornis sein paekivist, määrde-krohviga.

Põrand - dolomiitplaadid 40x40 cm

Trepp - dolomiitplaatidest kattega

Trepivõre - teras, oksüdeeritud

Aknad-ukseid - tammevaidust, peitsitud

Trepikoda tornis:

Seinad - paekivi määrdekrohviga

Põrand - dolomiitplaadid 40x40 cm

Trepp - dolomiitplaatidest kattega

Käsi puud - sepietatud, oksüdeeritud

Valgustid - eritüüpi.

Evakuatsioonitrepikoda tornis:

Seinad - betoon ja paekivi (määrdekrohviga)

Põrand - lihvitud betoon

Trepp - lihvitud betoon

Valgustid - eritüüpi

Käsi puud - teras, õlivärv

Välisüks - tammevaidust, peitsitud, reutatud.

4) Õuehoone, maa-alune juurdeehitus.

Seinad - krohvitud, värvitud õlivärviga

Laed - betoon, värvitud vesi-emulsioonvärviga

Põrandad - laudpõrandad, õlivärv

Valgustid - tüüpsed valgustid.

8. Ettepanekud muuseumi mööbli ja ekspositsiooni kujundamiseks.

Mööbli ja muuseumi ekspositsiooni kujundamine ei ole antud projektis otseseks ülesandeks. Kuivõrd need küsimused tulid muuseumikompleksi arhitektuurilis-ehitusliku osa läbitöötamisel siiski vaagimisele ja põhimõttelisele lahendamisele, on alljärgnevas osas ära toodud mõned üldised arvamused ja ettepanekud, mida võiks kaaluda vastava töö edasises käigus. Ühtlasi on VRV senine praktika näidanud, et mööbli, näituste jm. kujundamisel (teiste organisatsioonide poolt) tuleb vägagi tõsiselt arvestada arhitektuurilis-ehitusliku projekti koostajate lähtekohti, lahenduste mõtet ja taotlusi; nende mittetundmine ja mittearvestamine viib põhiideedega vastuolus olevaile juhuslikele, mõnikord isegi halbadele lahendustele.

1) Paksu Margareeta tornis, samuti väravhoones ja sellega liituvates väikeses tornis tuleb kasutada spetsiaalselt nendele ruumidele kujundatud mööblit, samuti väga hästi läbimõeldud valgusteid. Olles sisekujunduse väga tähtsateks komponentideks, peavad need antud ehitistes rõhutama ruumide omapära.

Administratsiooni korpuses, raamatukogus, õuehoones ja maa-

aluses juurdeehituses on seevastu otstarbekas kasutada seeria-
tootmises olevaid (või selle baasil modelleeritud) konteri- ja
kabinetimööblit, seinakappe jne., samuti toodangus olevaid val-
gusteid.

Siit nõue, et vastav spetsiaalsisustus saaks tellitud eri-
projektide alusel. Viimased oleks soovitatav esitada kooskõlasta-
miseks ka põhi-projektantidele.

2) Paksu Margareeta ülakorruse saal, selle rõdu ja galerii
on kavandatud kasutamiseks õige laias diapsoonis (lektoorium,
kitsasfilm, konverentsid, ajutised näitused, telesaated, koos-
viibimised jne.). Seetõttu on vaja saali mööbel (eeskätt istmed)
kujundada monteeritavatena väikestest sektiioonidest või ele-
mentidest; tuleks leida võimalused nende elementide kasutami-
seks mitmeks otstarbeks (transformeeritavuse nõue). Konkreetsel
juhul mittekasutatavate elementide või sektiioonide hoidmiseks
on keldris ette nähtud laoruum. Transport toimub teatud gabarii-
diga kaubatõstukiga.

3) Mööbli viimistluses ja sisekujunduses üldse kasutada
võimalikult vähe eri-materjale. See abinõu müvendab terviklik-
kust ja tagab rahuliku üldpildi. Olgu lisatud, et projekti koha-
selt leiab objekti ajaloolises osas kasutamist järgmine viimist-
lusmaterjalide kombinatsioon: määrdekrohviga vaugitud paekivi-
müüritis, tumedaks peitsitud palklaed, dolomiitplaatidest põ-
randad, trepiastmed ja rõdusimss, laevadekk-süsteemis parkett-
põrand, kohati sünteetiline vaipkate, puhas (raketisjälgedega)
betoon, peitsitud tamm, valgevask (kui ajaloolistele laevadele
eriti iseloomulik metall). Mööbli, stendide jt. kujundamisel
võiks siia lisanduda naturaalselt imiteeriv kunstnahk, vääris-
klaas, hästi töödeldud metall.

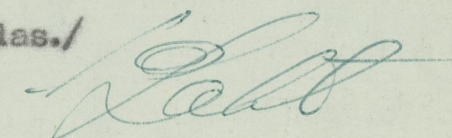
4) Näituse kujundus Paksu Margareeta II ja III korrusel

võiks olla kujundatud kindla süsteemiga, mitte juhuslikult paigu-
tatud erikujuliste eksponeerimisalustega. Süsteemi taotlus on esi-
tatud ruumile rahuliku organiseeritud rütm saavutamiseks. Üheks
võimaluseks oleks kasutada monteeritavaid metall- või puitposte,
mis kinnitatakse pörandasse ja lakke. Dolomiitpörandi plaatide
liitekohtadele (pörandasse) ja laetalaidesse tuleks teha sel juhul
statsionaarsed metallist pesad postide hõlpsaks monteerimiseks.
Näiteks pesad, mis paiknevad sammuga 50,5x50,5 cm ruutvõrguna.
Lisatagu, et ka laetala on paigutatud sama sammuga. Postide kül-
ge kinnituvad vitriinide klaasid, vitriinide põhjad, horisontaal-
sed ja vertikaalsed stendid, riputatavad üksikesemed jne. Ekspo-
sitsiooni võib grupeerida korruse ulatuses mitme rühmana käigu-
ruumiga nende vahel.

Idee on skemaatselt illustreeritud sisekujunduse perspektii-
vil projekti graafilises osas.

Koostanud:

/A.Buldas./

ENSV KULTUURIMINISTEERIUM
KULTUURISÜTISE JA SÜTISE VALITSUS
EESTI RIIGIK Meremuuseum

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ СССР
ОТДЕЛЕНИЕ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА
ЭСТОНИЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МОРСКОЙ МУЗЕЙ

Pikk 70 tel: 472-75

Nr. 56

„14“ september 1967

*de. Toomp
Tõimela pinnades
arvestada projektid
kandakomiss*

ENSV MN Riikliku Ehituskomitee
Teadusliku Restaureerimise
Töökoja juhatajale

28 sept
669

Seoses Paksu Margareeta suurükitorni eelseisva restaureerimisega ja neis ruumides Eesti Riikliku Meremuuseumi ekspositsiooni avamisega peame otstarbekaks muuseumi seisukohalt arvestada alljärgnevad:

- a) sissepääs muuseumi viia Pikalt tänavalt, olemasoleva värava kohalt;
- b) vestibüül, riidehoid ja sanitaarsõlmed teha torni süvendamisel saadud korrusele, ülejäänud korrustele tuleks ekspositsioon;
- c) olemasolevas muuseumihoones ettenäha II korrusel fondidehoidla, ülejäänud korrustel aga tööruumid;
- d) Pikk tn. 68 ja 70 hoonete vahel olev ühekordne kivihoone anda üle muuseumile ning ajutiselt ehitatud vaheseinte likvideerimisega muuta ajutiste näituste ja loengute ruumiks.

*Sm. Zabel
04.10.67*

Seoses Eesti Riikliku Meremuuseumi edaspidise laiendamisega tulevikus oleks otstarbekas vanalinna planeerimisel ja hoonete jaotamisel ette näha Eesti Riikliku Meremuuseumi laiendamist Pikal tänaval sihiga kesklinna suunas.

Eesti NSV on mereriik, kelle elanikkond on tihe-
dalt seotud merenduse ja kalandusega. Tallinnas asub Balti mere suurim kalasadam. On asutud rekonstrueerima Tallinna kaubasadamat, milline samuti muutub üheks suurimaks Balti merel. Alates käesolevast aastast on Tallinna merekaubasadam avatud ka välislaevadele. Selle tulemusena tõuseb Tallinna osatähtsus Nõukogude Liidu merelaevanduses ja kalatööstuses tunduvalt.

Seoses sellega tunnevad tuhanded turistid nii meie kodumaalt kui ka välisriikidest elavat huvi meie vabariigi meresõidu ja kalapüügi vastu. Meresõidu ja kalapüügi mineviku, oleviku ja tuleviku vastu tunnevad huvi ka meremehed ja kalurid. vastavate materjalidega saab tutvuda esmajoonel Eesti Riiklikus Meremuuseumis.

NSV Liidu merelaevanduse ministri ja teiste merelaevanduse juhtivate töötajate poolt on esitatud soov, et Eesti Riiklikus Meremuuseumis leiaks kajastamist kogu Balti mere laevaõidu areng, kuna muuseum on ainuke omataoline Balti merel.

Eesti Kalatööstuse Valitsus ja kogu Eesti kalurite pere soovib näha kalandust igati põhjalikult ja

täielikult eksponeerituna. Soovitakse näha kalandust iseseisva muuseumi osakonnana.

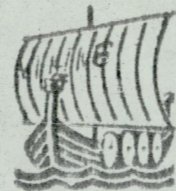
Arvestades neid soovide ja muuseumi edasist kasvu, tuleks järgneva 5-10 aasta jooksul anda Eesti Riikliku Meremuuseumi kasutusele esialgu Pikk tn. 68 ja 66 asuvad hooned. Järgnevail viisaastakuil, vastavalt muuseumi täielikule väljahitamisele, tuleks üle anda ka hooned Pikk tn. 64, 62 ja 60.

Need on enamuses kolmekordsed hooned, millede ruumid ühendatuna üksteisega, saaks kohandada muuseumi otstarbeks. Nende hoonete teisele korrusele tuleks merenduse ja kolmandale korrusele kalanduse alane ekspositsioon. Esimese korruste ruumid, mis on üksteisest eraldatud trepikodade ja väravate võlvialustega, saab kasutada fondi- ja tööruumidena.

Nende hoonete üleandmisega Eesti Riikliku Meremuuseumi kasutusse oleks tagatud merenduse ja kalanduse igakülgne eksponeerimine tulevikus.

/A. Pärna/

Eesti Riikliku Meremuuseumi
direktor

EESTI RIIKLIK MEREMUUSEUM ЭСТОНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МОРСКОЙ МУЗЕЙ

TALLINN, PIKK 70, TELEFON 472-75

№ 78

Vabariiklik
Restaureerimisvalitsus
Sissetulnud
U. P. K. L. 13076 a.
Jr. 720

TALLINN, УЛИЦА ПИКК, ТЕЛЕФОН 472-75

25 september 1969 a.

J. Aluse
Lahumäe
U. Lein
1. et. 68
Si. Põhles
1.10.69

Vabariiklikule Restaureerimisvalitsusele

Seoses suurtükitorni "Paks Margareta" restaureerimisprojektide koostamisega palun ettenäha Eesti Riikliku Meremuuseumi ruumide paigutust alljärgnevalt.

Restaureeritavas suurtükitornis "Paks Margareta".

- Keldrikorrus - vestibüül, kassa, riiehoold, kütte- ja ventilatsiooni ning kondintseeritud ohu seadmete ruumid, sanitaarsõlm ja majandusladu.
- I korrus - ekspositsiooni ruum
- II korrus - ekspositsiooniruum
- III korrus - ekspositsiooniruum
- IV korrus - ekspositsiooniruum
- Mansardkorrus - fondide hoidla.

Ekspositsiooniruumidena projekteerida ka ruumid värvapealses osas ja väikeses tornis III korrusel. Samad ruumid IV korrusel ette näha fondide hoidlana.

Praeguses muuseumihoones jaotada ruumid järgmiselt:

- I korrus - restauraatori tööruum ja fotolaboratoorium,
- II korrus - kantselei ja direktori kabinet,
- III korrus - fondihoidla ja raamatukogu,
- IV korrus - teaduslike töötajate ja osakonna juhatajate tööruumid.

Ouel asuvas hoones ette näha fondide hoidla.

Kui teostub Pikal tn. asuvate hoonete nr. nr. 68 ja 70 vahel asuva ühekorruselise hoone üleandmine Eesti Riikliku Meremuuseumi bilanssi, näha seal ette ruum näitusteks ja massitöö lädiviimiseks.

M. Rebel
01. X 1969
T. Bömer

A. Põll
direktor

A K T .Uurimistöõde seisukorra ülevaatuse kohta Tallinnalinnamüüri Suure Rannavärava objektil12. mail 1970. a.

Akt on koostatud komisjoni poolt, koosseisus:

ENSV Riikliku Meremuuseumi direktor A. PÄRNA

ENSV MN Riikliku Ehituskomitee Arhitektuurimälestiste

Kaitse Inspeksiooni juhataja F. TOMPS

Tallinna Arhitektuuri Mälestusmärkide Kaitse Inspeksiooni

vanalinna rajooni arhitekt H. OTSTAVEL

Tallinna Arhitektuuri Mälestusmärkide Kaitse Inspeksiooni

vanalinna kunstiajaloolane S. MÄEVÄLI

Tallinna Arhitektuuri Mälestusmärkide Kaitse Inspeksiooni

insener-inspektor M. HINMA

Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse uurimis-projekteerimis-

jaoskonna juhataja V. VIKHOLM

Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse uurimis-projekteeri-

misjaoskonna inseneride grupi juht V. Vaher

Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse uurimis-projekteeri-

misjaoskonna arhitektuuri ala peaspetsialist R. ZOBEL

Komisjon, tutvunud objekti autori R. Zobeli ette-
kande põhjal seniste väliuurimistöõde tulemustega ja põhi-
mõtteliste ettepanekutega Paksu Margareeta kunagiste ruu-
midestaureerimiseks-rekonstrueerimiseks ENSV Riikliku
Meremuuseumi ekspositsiooniruumideks ning vaadanud üle
Paksu Margareeta sisemuses toimunud uurimistöõde seisundi,
m ä r g i b:

1. Torniseinte sisepinna sondeerimine endiste ehi-
tuselementide määramiseks on end õigustanud; leitud 4 las-
keava ja 2 kaminat, mis varem olid kinni müüritud, anna-
vad väärtuslikku lisamaterjali Paksu Margareeta torni
edasiseks restaureerimiseks.

2. Täitepinnase eemaldamisel torni sisemusest on leitud
müüri vundamendi eend ja keskposti vundament. Viimane osutab
veenvalt, et tornil olid algselt müüriastmetele ja keskpostile
toetuvad vahelaed. Probleemi edasisel täpsustamisel on neid või-
malik taastada, see aga loob põhieelduse torni kõikide säilu-
nud korruste kasutuselevõtmiseks ekspositsiooniruumidena. Siin-
juures on projektettepanek, mille kohaselt keskposti gabariiti
kavatsetakse mahutada sisemised san tehniliste ja elektrisead-
mete püstikud, võimalikuks ja põhimõtteliselt vastuvõetavaks
mooduseks, mis tagab ühtlasi torni muude osade maksimaalse
säilitamise.

Komisjon o t s u s t a s:

1. Pidada õigeks VRV poolt valitud põhimõtteliselt suun-
da Paksu Margareeta endiste ruumide taastamiseks endisel kujul
muuseumi ekspositsiooniruumidena, luues nende alla (praegusesse
pinasesse, kus varem ruume ei olnud) tehnilise korruse.

2. Uuringuid jätkata mahus, mis tagab kõigi restaureeri-
misele tulevate arhitektuuri-elementide võimalikult õige mää-
ramise.

3. Pinnase eemaldamisel torni sisemusest kaevata esialgu
välja keskposti vundament ja see fikseerida. Seejärel posti
vundament vajaduse korral lammutada ning kaevata välja kogu
täitepinnas nivooni, mille määrab algse maapinna reljeef ja
torni vundamendi ruumipoolne tald. (jälgib maapinna reljeefi)
Tööde edasine kulg täpsustatakse pärast nende tööde teostamist.

Allkirjad:

arhitekti töö:

Pärna
H. Otstavel
M. Hinma
S. Mäeväli
R. Zobel
V. Vaher

Ps-89/1252

27. novembril

2

EKSPERIMENTAALKOMBINAAT " D I T "

A R A K I F I : Tallinna Lõuna TSN TK Arhitektuuri
ja Planeerimise Valitsuse juhatajale
sa. D. BRUNS

Vastuseks Teie kirjale 13.07.1972.a. nr. 2/607 ning
kooskõlas Teie esindajale varem antud suulise infor-
matsiooniga teatame:

Teie asutus kasutab praegu Pikk tn. 68 hoonete-
kompleksi, mis sisuliselt koosneb kolmest ajaloolisest
krundist (kinnistud nr. 6,4a ja 4). Selles on 5 eri
hoonet (A, B, C, D, E vt. juurdelistatud asendiskeem).

Tallinna vanalinna rekonstrueerimise kinnitatud
generaalkavas on nende hoonete perspektiivseteks
funktsioonideks:

Kinnistu 6: hoone A - arhitektuurimälestis (end. linna-
toorn), mis
on teatud eritingimustel osaliselt kasutatav hoone B
juurde kuuluvana;

hoone B - eluhoone,

hoone C - rekonstrueeritava Eesti Riikli-
ku Meremuuseumi (Pikk tn. 70) perspektiivne laiendus;

hoone D - lammutamisele mõeldud;

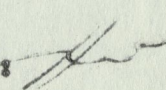
hoone E - end. Suure Rannavärska vahikonna-
hoone, mille fassaad ja üldgeomeetria kuuluvad restauree-

rimisele ja mis hoonena on ette nähtud rekonstrueeritava
Eesti Riikliku Meremuuseumi kompleksis.

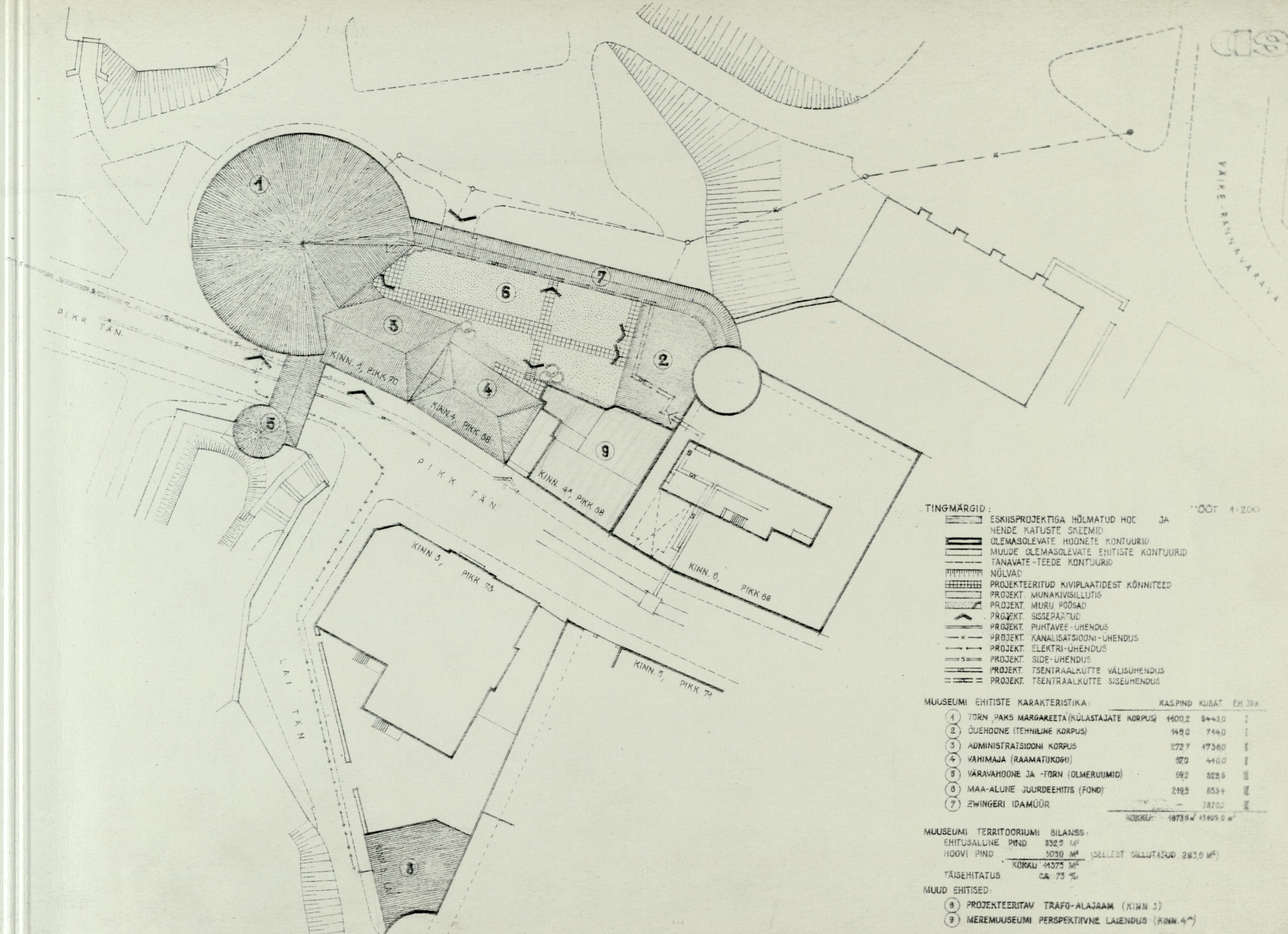
VRV, vaadanud seoses Teie taotlusega veelkordselt
läbi kogu antud hoonestusala lähema tuleviku ja perspek-
tiivse funktsionaalse regenereerimise probleemid, ei leia
Tei asutuse edasiseks soodsaks eksisteerimiseks (ja laien-
damiseks) mingeid perspektiivseid võimalusi. Vastupidi -
seda praegu mitmesse hoonesse laialihargnenud kombinasti
tuleks hakata järkjärgult ühendama. Nagu viidatud, tuleb
hoone E (mis seni seisab peaaegu kasutamata) liita siin-
sele perspektiivsele peafunktsionärile Eesti Riiklikule
Meremuuseumile, hoones B aga taastada eluhoone - funkt-
sioon.

Koostas: R. Zobel

412-75

Juhataja:

V. Saks /

TINGMÄRGID: MÕÖT 1:200

- ESKIISPROJEKTIGA HÕLMATUD HOOD JA NENDE KATUSTE SKHEEMID
- OLEMASOLEVATE HOONETE KONTOURID
- MUUDE OLEMASOLEVATE EHTISTE KONTOURID
- TANAVATE-TEEDE KONTOURID
- NÕLVAD
- PROJEKTEERITUD KIVIPLATIDEST KÖNNITEED
- PROJEKT. MUNAKIVISILLUTIS
- PROJEKT. MURU PÕOSAD
- PROJEKT. SISSEPARTIID
- PROJEKT. PUHTAVEE-ÜHENDUS
- PROJEKT. KANALISATSIOONI-ÜHENDUS
- PROJEKT. ELEKTRI-ÜHENDUS
- PROJEKT. SIDE-ÜHENDUS
- PROJEKT. TSENTRAALKUTTE VÄLISÜHENDUS
- PROJEKT. TSENTRAALKUTTE SISEÜHENDUS

MUUSEUMI EHTISTE KARAKTERISTIKA:

	KASIPIND	KUBAT	EH JKk
1 TORN, PAKS MARGAREETA (KÜLASTAJATE KORPUS)	1400,2	8443,0	I
2 ÕUEHOONE (TEHNILINE KORPUS)	149,0	714,0	I
3 ADMINISTRATSIOONI KORPUS	272,7	473,60	I
4 VAHIMAJA (RAAMATUKOGU)	87,0	410,0	I
5 VÄRAVAHOONE JA -TORN (OLMERUUMID)	69,2	328,6	II
6 MAA-ALUNE JUURDEEHTIS (FOND)	219,5	853,4	II
7 ZWINGERI IDAMÜÜR	-	2820,0	II
		KOKKU: 1873,6 m ²	45605,0 m ³

MUUSEUMI TERRITOORIUMI BILANS:

EHTISALUNE PIND 352,7 m²

HOОВI PIND 3050 m² (SALLEST TALLUTATUD 283,0 m²)

KOKKU 1437,5 m²

TÄISEHTATUS CA 73 %

- MUUD EHTISED:
- 8 PROJEKTEERITAV TRAFQ-ALAJAAM (KINN 3)
 - 9 MEREMUUSEUMI PERSPEKTIVNE LAIENDUS (KINN 4)

eesti riiklik meremuuseum

1972 VFW

AUTOPID: ARH. R. ZOBEL, ARH. A. DUEDE, TOL. L. KÄRRE

Согласовано:

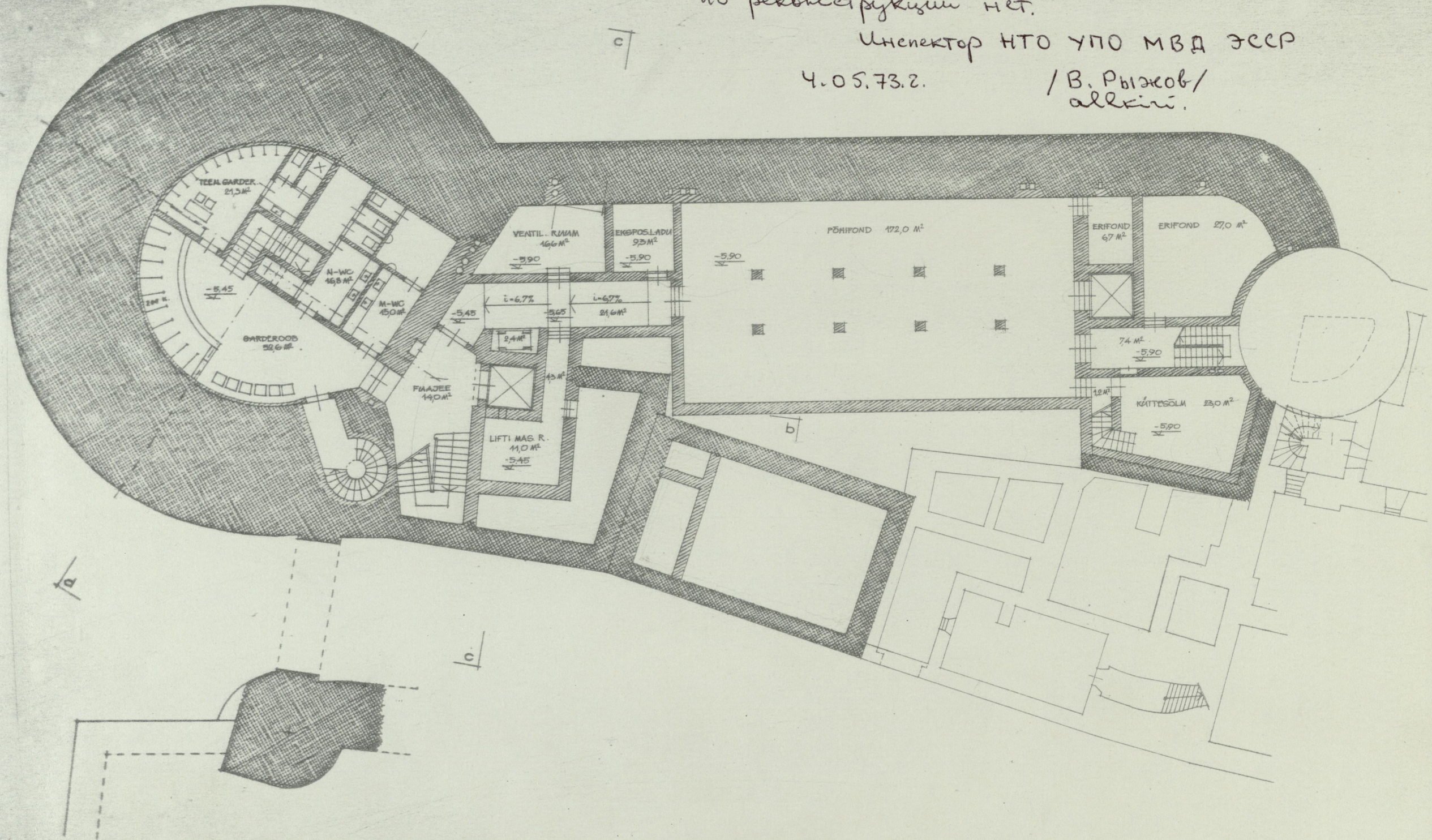
Представить рабочие чертежи на согласование.
Принципиальных возражений по реконструкции нет.

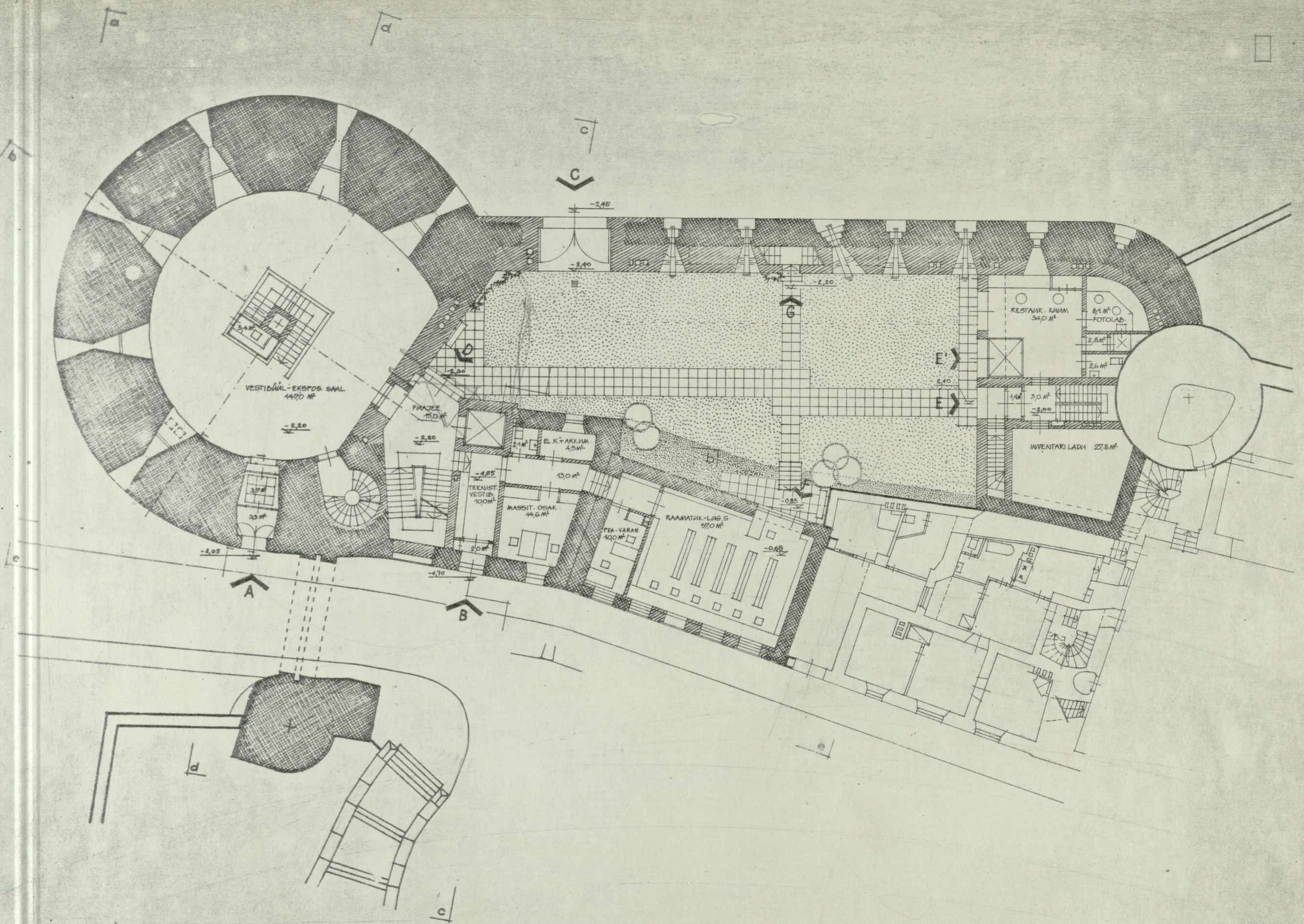
0

Инспектор НТО УПО МВД ЭССР

Ч.05.73.2.

/В. Рыжов/
алкин.

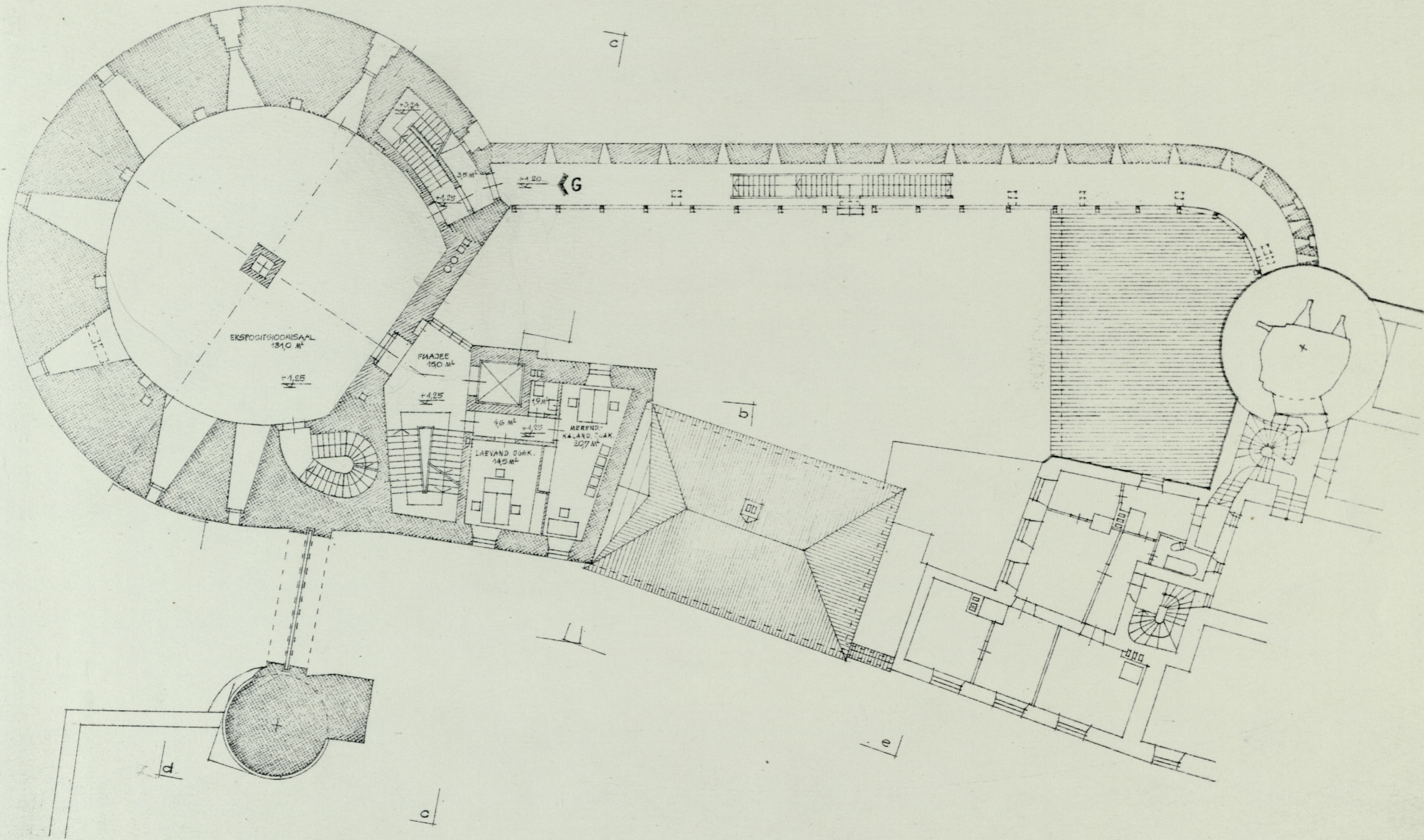

eesti riiklik meremuuseum

1972 vrv

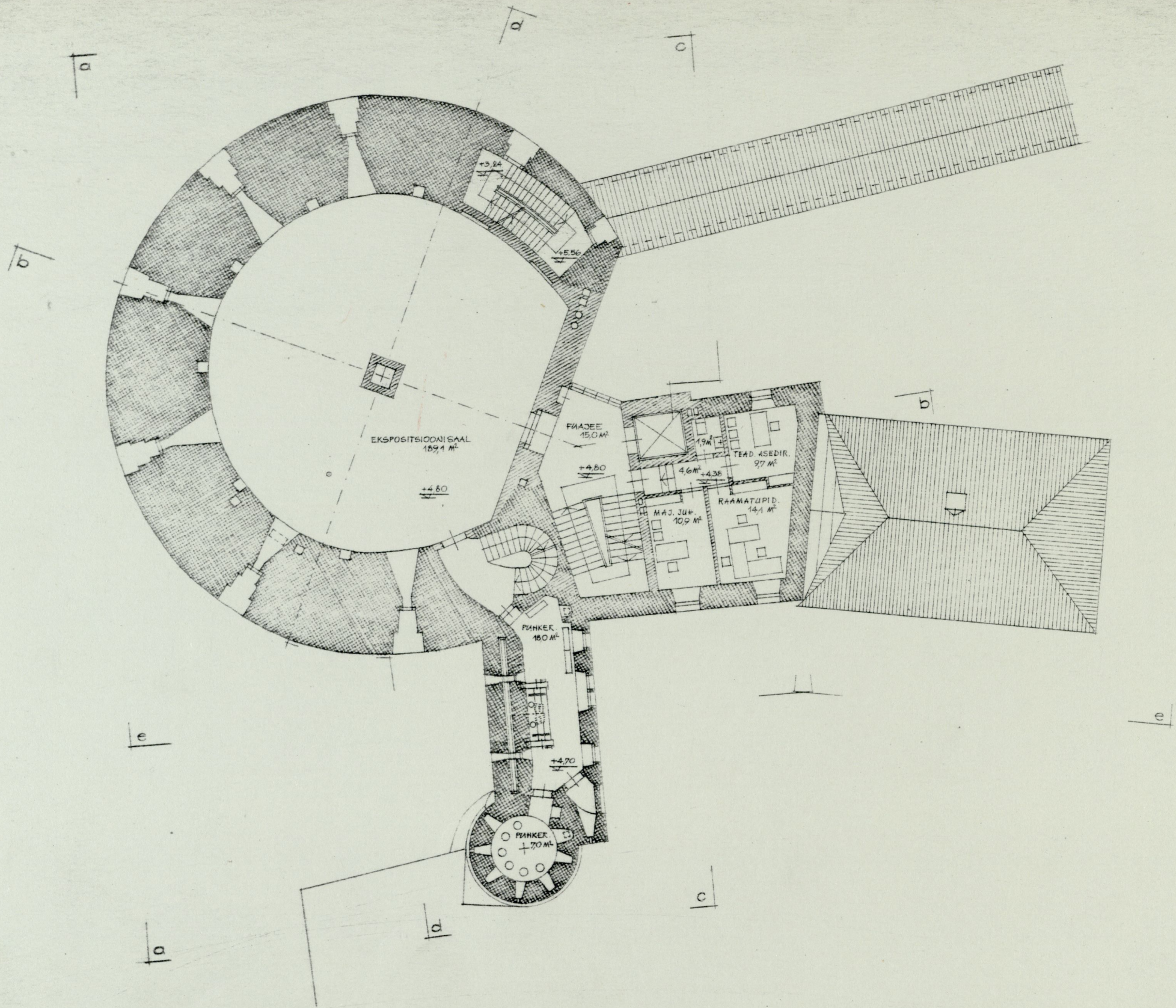
AUTORID: ARH. R.ZOBEL, ARH. A.BULDAS, INS. T.AAKRE

eesti riiklik meremuuseum

1972 VFW

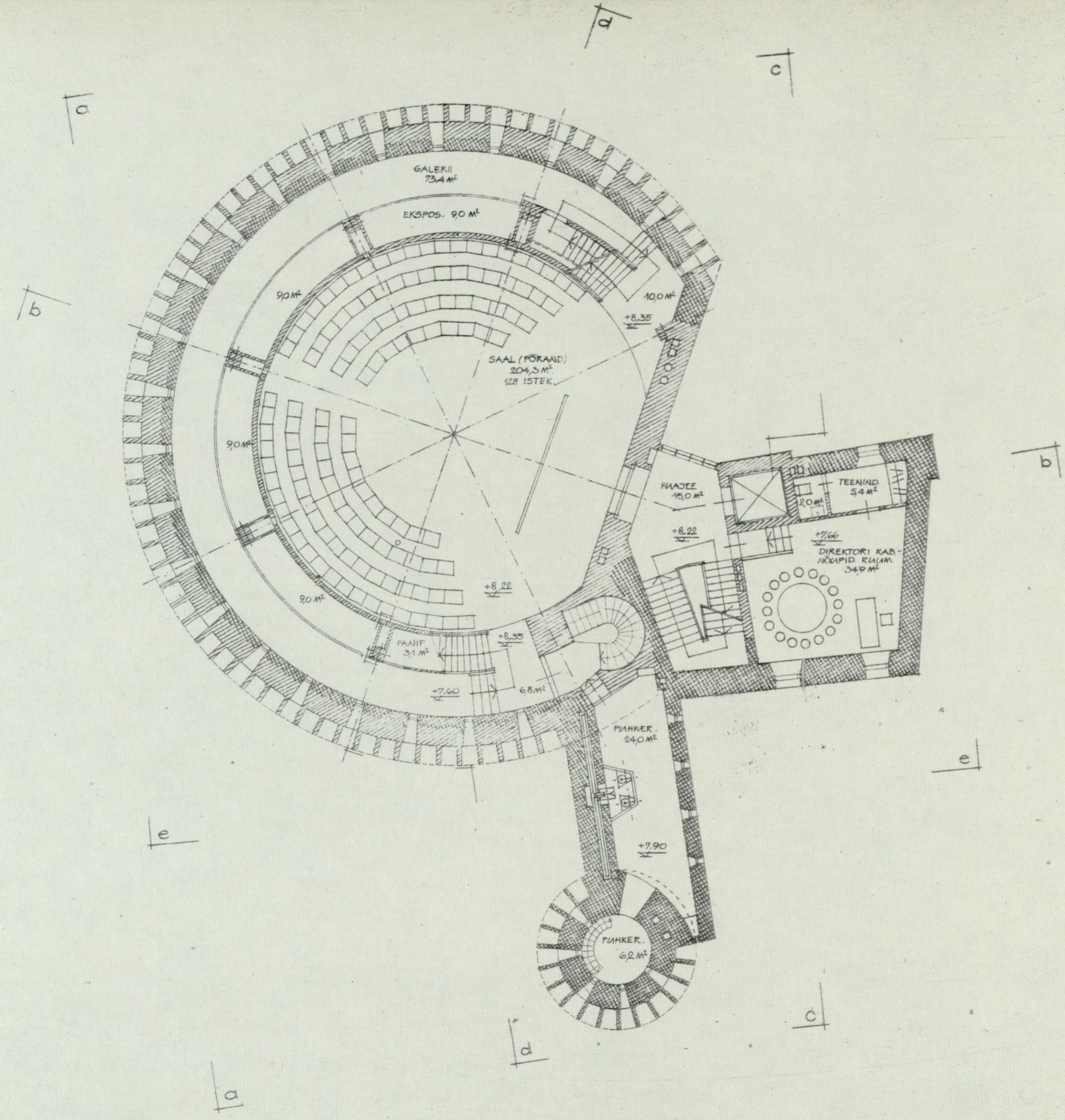
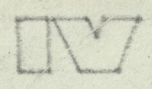
AUTORID: ARH. RZOBEL, ARH. A BULDA, INS. TAAKRE

eesti riiklik meremuuseum

1972 VRV

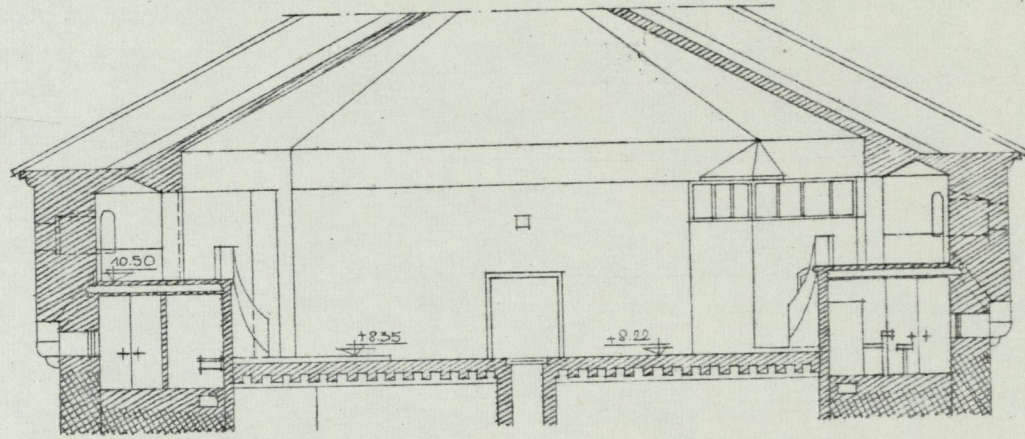
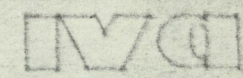
AUTORID: ARH. R.ZOBEL, ARH. A.BULDAS, INS. T.AAKKE

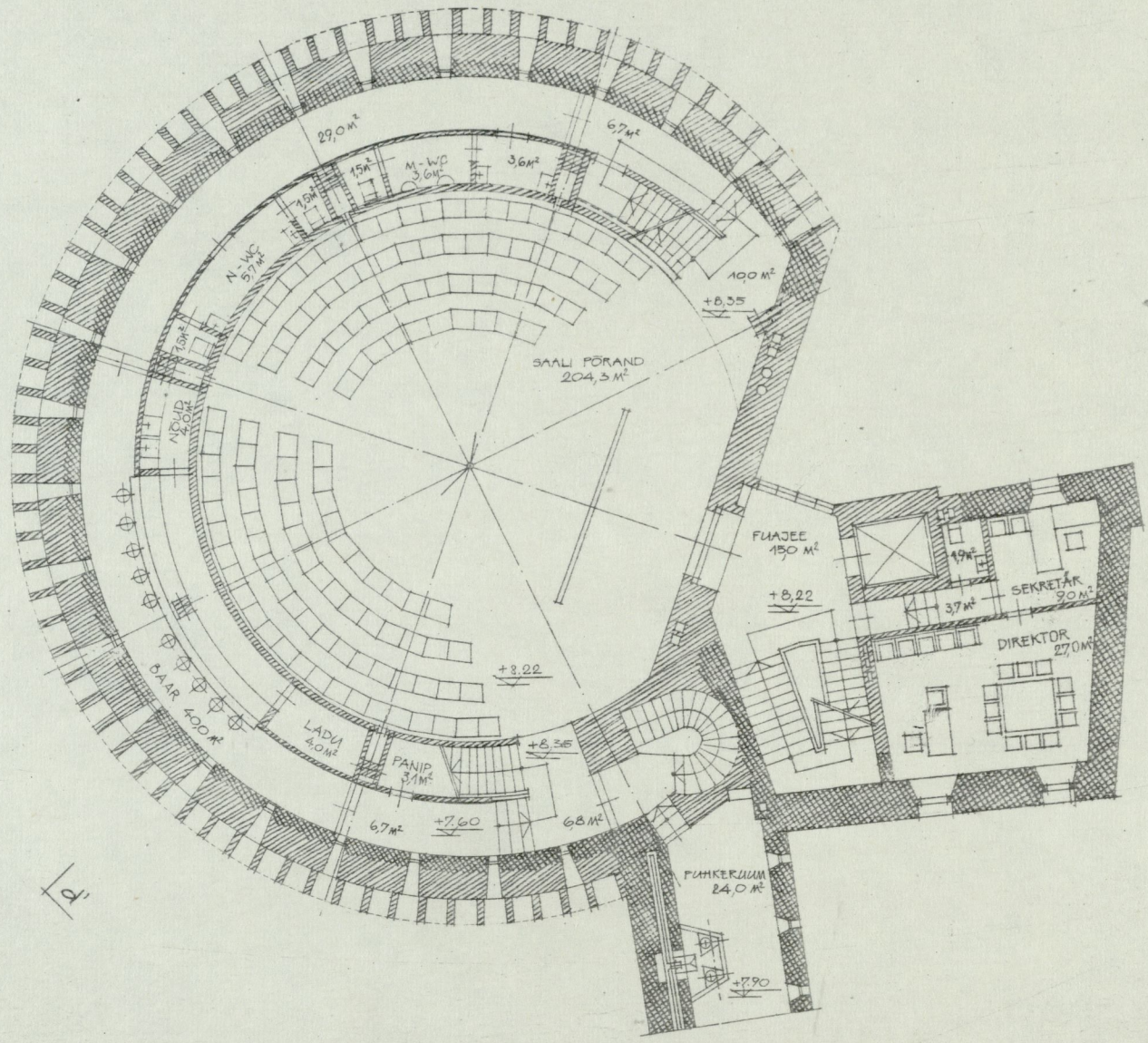
estoni riiklik meremuuseum

1972 VIV

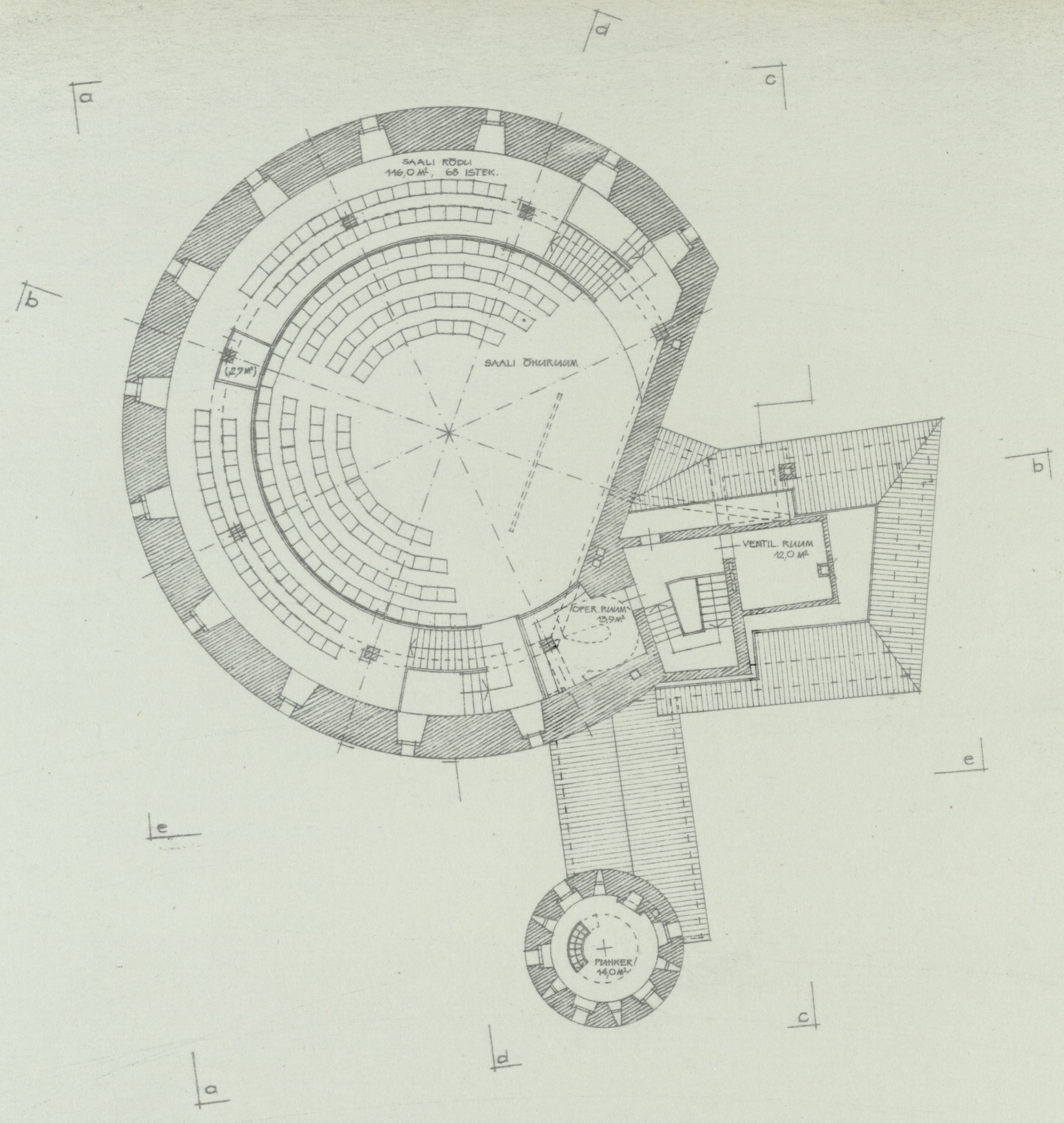
AUTORID: ARH. R. ZOBEL, ARH. A. BULDAS, ING. T. AAKRE

d'-d'

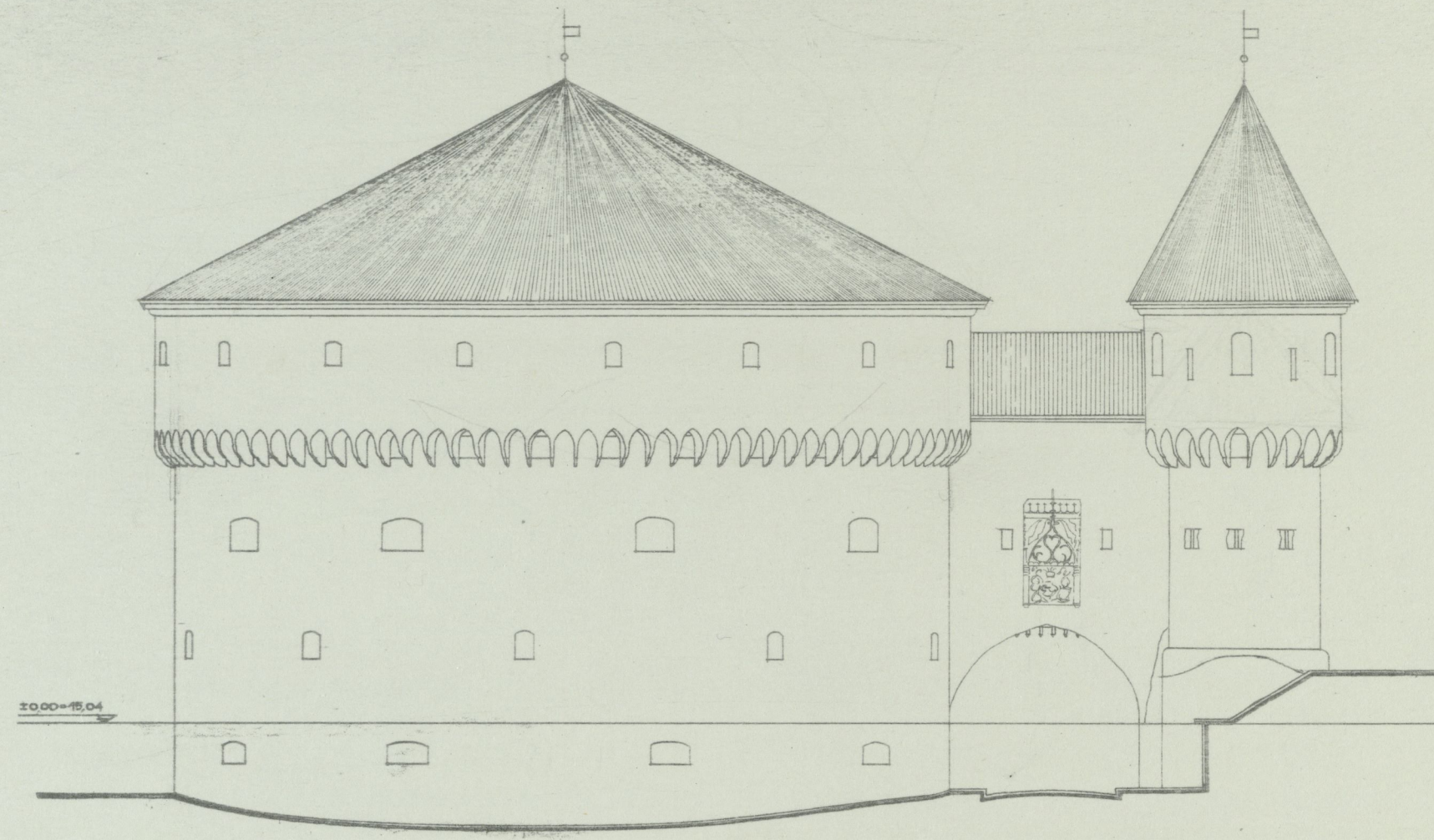
d

Eesti riiklik meremuuseum

1972 VVV

AUTORID: ARH. R. ZOBEL, ARH. A. BULDAS, INS. T. AAKRE

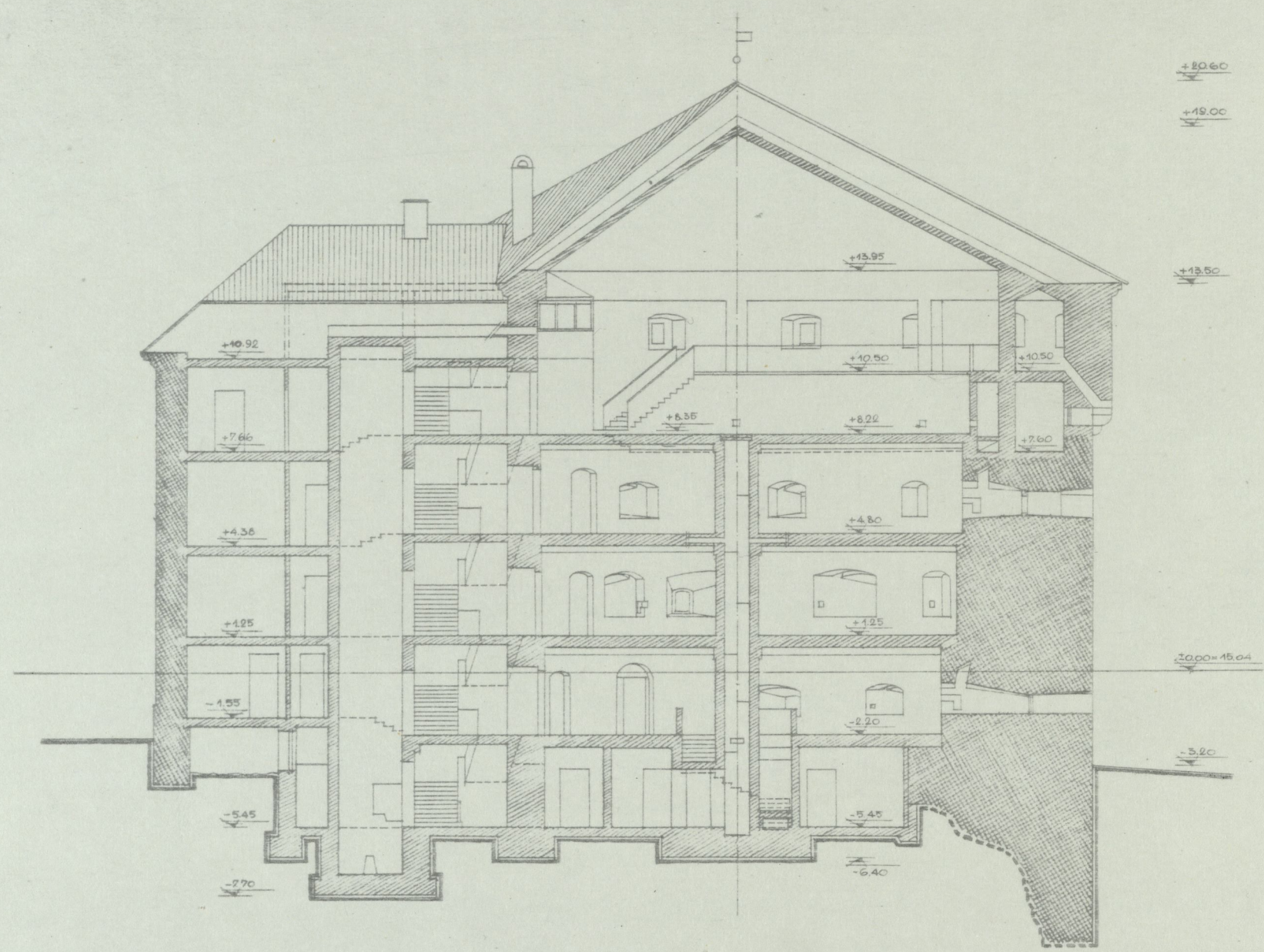

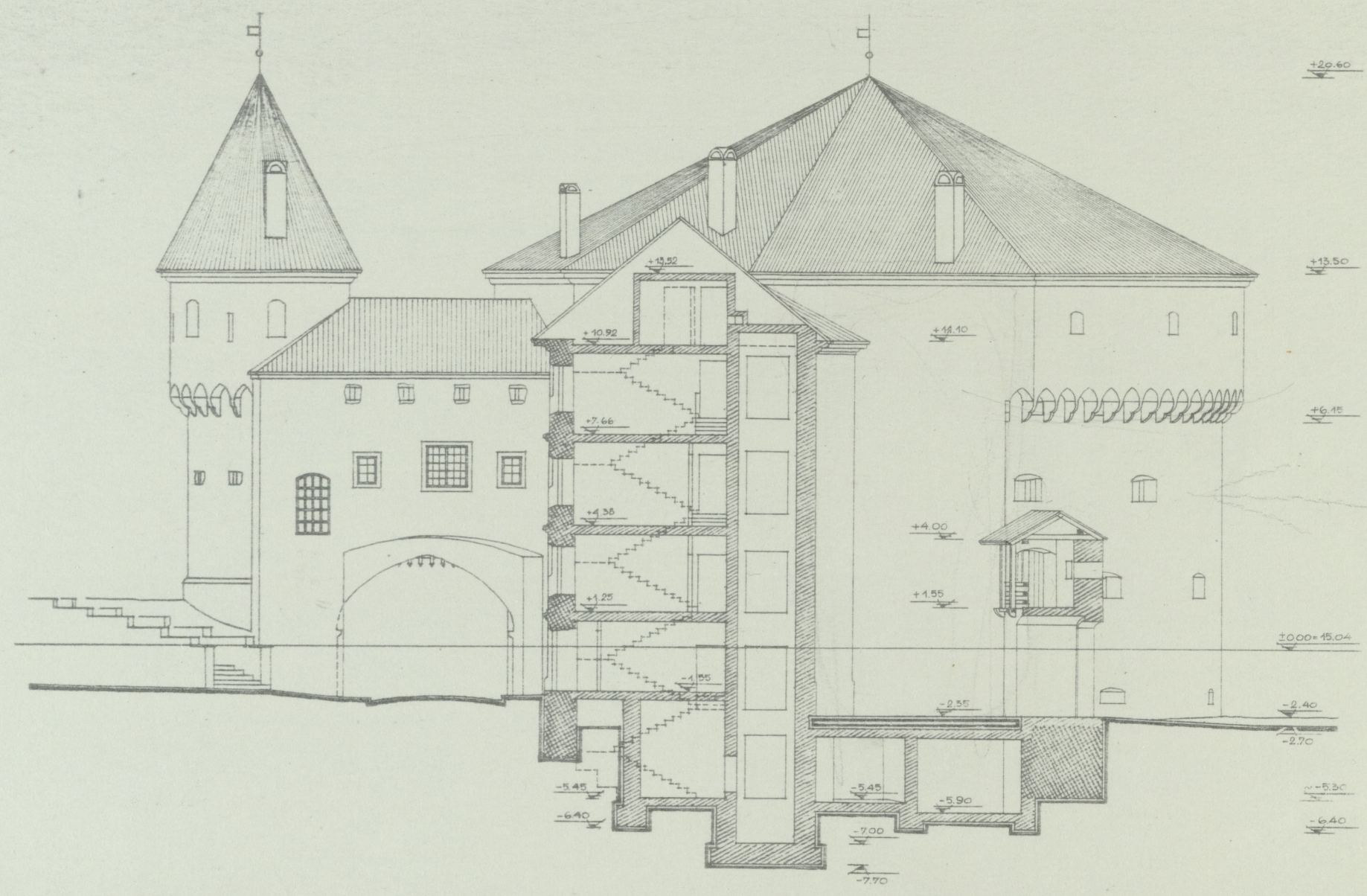
eesti riiklik meremuuseum

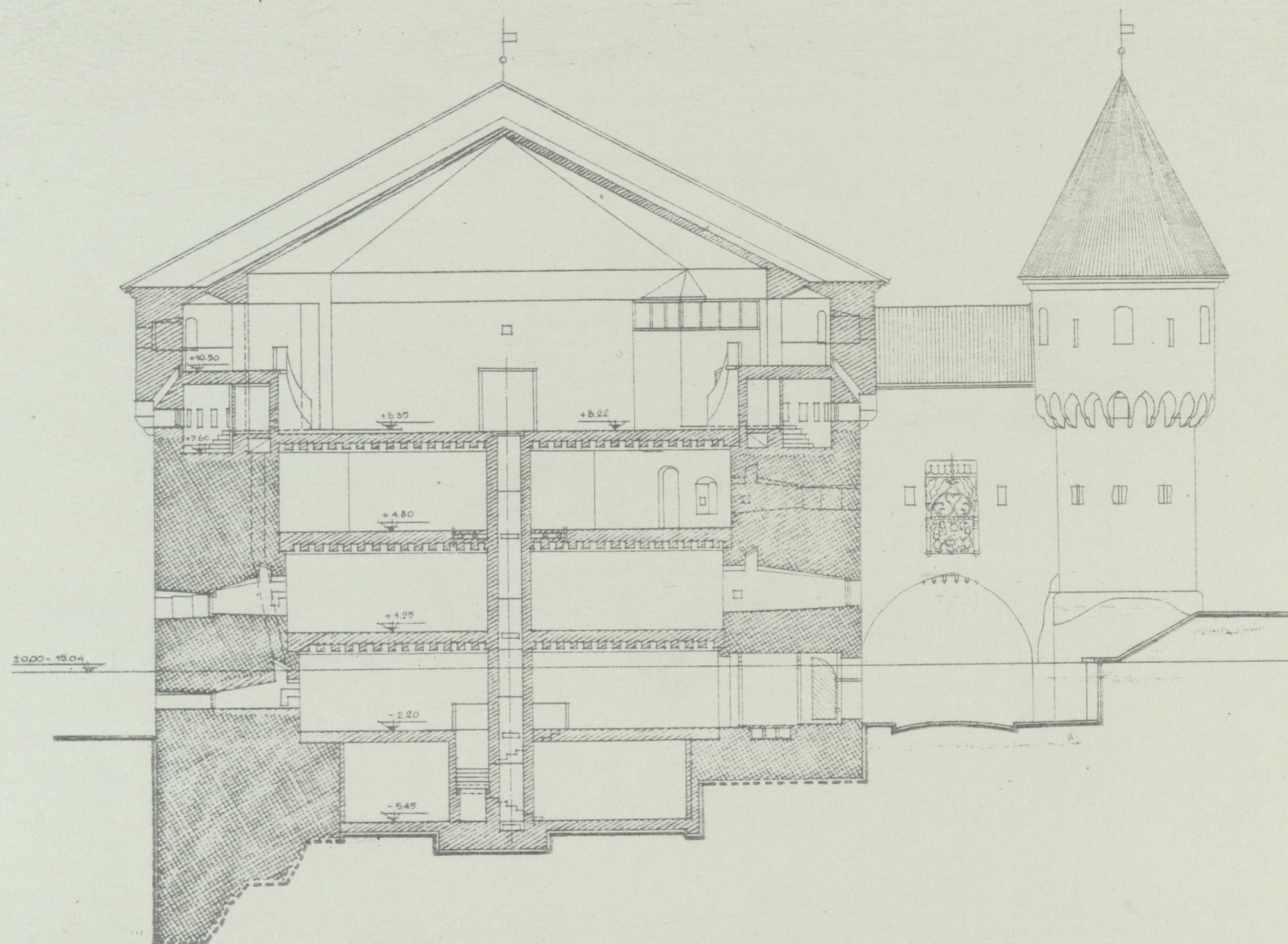
1972 VTV

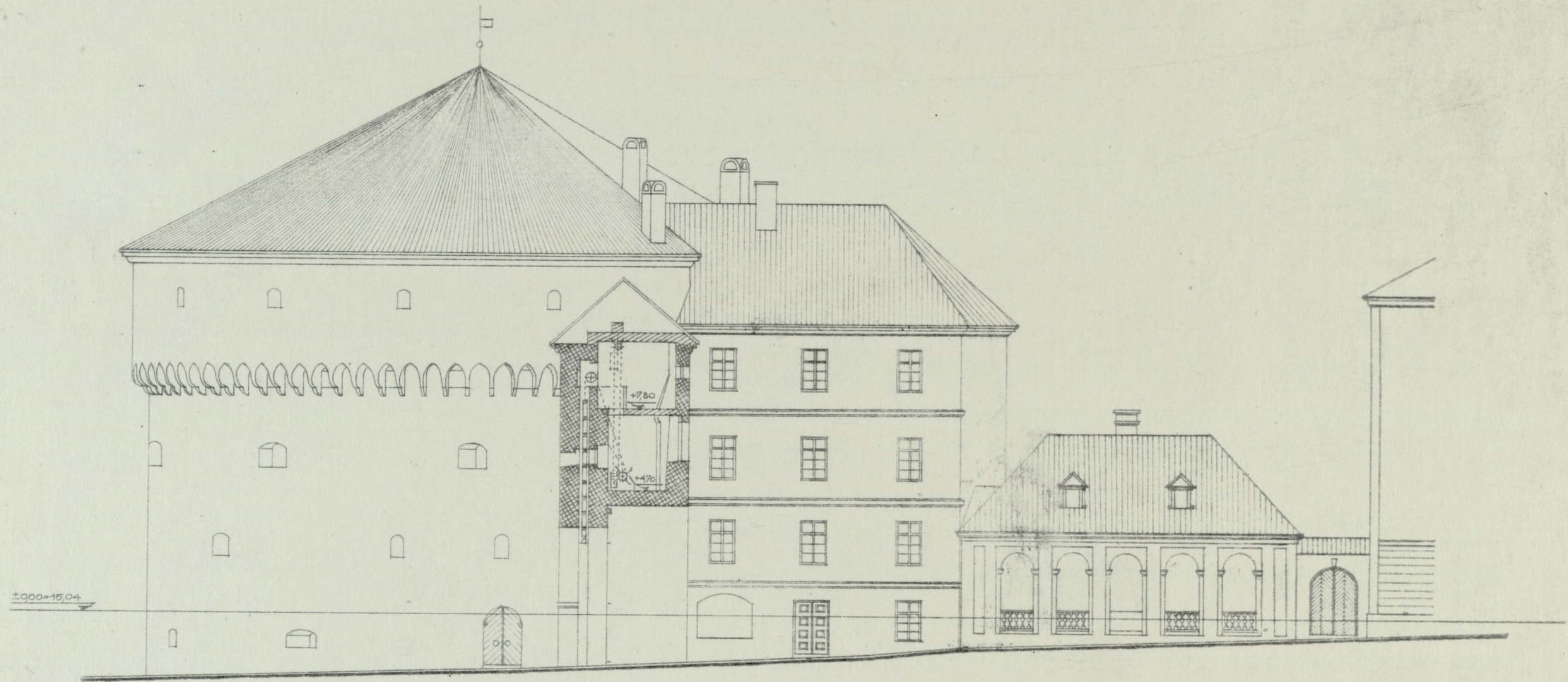
AUTORID: ARH. R. ZOBEL, ARH. A. BULDAS, INS. T. AAKRE

b-b

eesti riiklik meremuuseum

1972 VIV

AUTORID: ARH. R. ZOBEL, ARH. A. BILDAS, ING. T. AAKRE

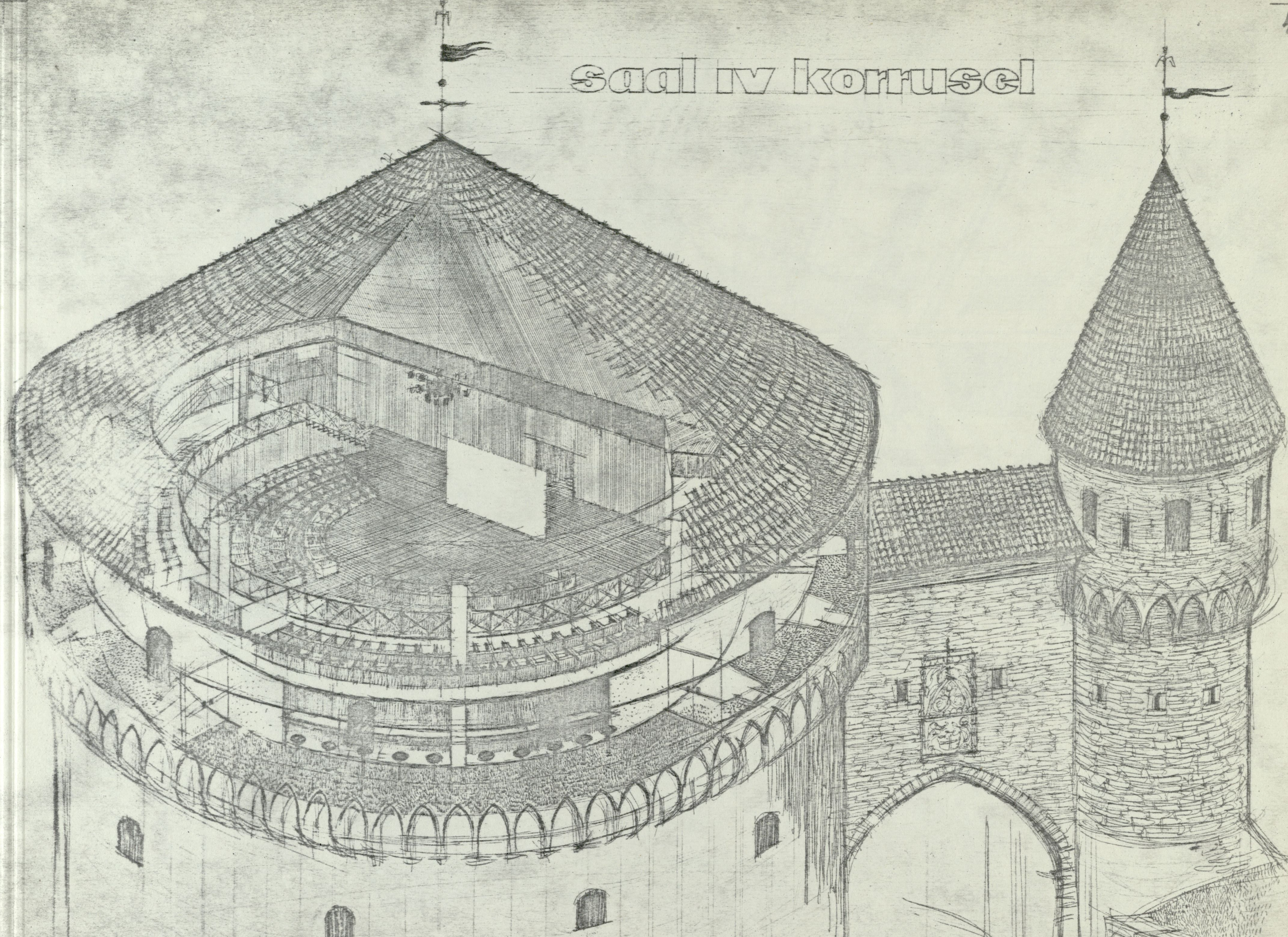

eesti riiklik meremuuseum

1972 VRTV

AUTOPID: ARH. R. ZODEL, ARH. ADULDA, INV. T. AARRE

Saal IV korrusel

eesti riiklik meremuuseum

1972 VVV

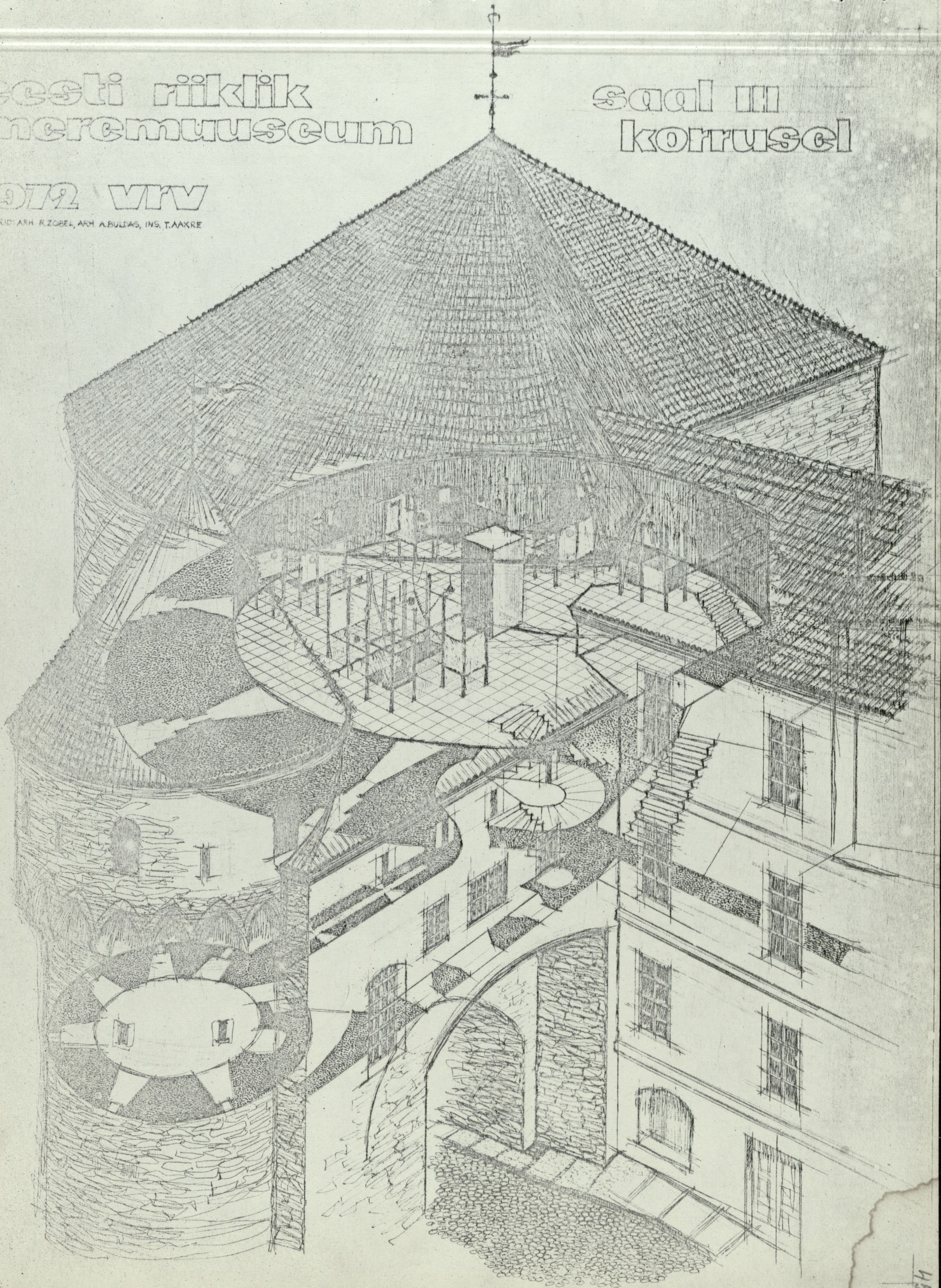
AUTORID: ARH. R. ZOBEL, ARH. A. BULDAK, INS. T. AAKRE

eesti riiklik
meremuuseum

saal III
korrusel

1972 VVV

autorid: arh. R. Zobel, arh. A. Buldas, ins. T. Aakre

eesti riiklik meremuuseum

muuseumi õu

1972 VVV

AUTORID: ARH. R.ZOBEL, ARH. A.BULDAS, INS. T.AAKRE

